rijksuniversiteit groningen / faculteit rechtsgeleerdheid / vakgroep staatsrecht, bestuursrecht en bestuurskunde

Onderzoeksrapport

Evaluatie Commissiemodel voor raadsvergaderingen gemeente Lelystad

Door:
Niek Blaauw (n.blaauw.1@student.rug.nl)
Aafke Zeldenrust (a.j.a.zeldenrust@student.rug.nl)

April - Juli, 2023

Voorwoord

Donderdag 30 maart zaten wij, Niek Blaauw en Aafke Zeldenrust, studenten aan de Rijksuniversiteit Groningen, voor het eerst in de trein naar Lelystad. Na gereageerd te hebben op een oproep over een onderzoeksstage, was het balletje gaan rollen. Wat volgde waren een drietal hectische maanden, vol interessante gesprekken, enquêtes, mails en een heleboel schrijfwerk. En uiteindelijk ligt het resultaat er. Een evaluatieonderzoek over het vergadermodel van de raad van de gemeente Lelystad.

Ons werd gevraagd om het vergadermodel van de gemeente Lelystad te evalueren, volgens een aantal criteria en randvoorwaarden, welke van tevoren al waren opgesteld. Na het maken van een plan van aanpak en een onderzoeksvoorstel, gingen we aan de slag. Naast het doen van literatuuronderzoek stelden we een enquête op, waarvan we de resultaten analyseerden. Met deze informatie in het achterhoofd namen we interviews af om meer context te kunnen krijgen over bepaalde onderdelen van het vergadermodel, en hielden we een (goed bezocht) groepsgesprek. Na alle nodige informatie verzameld te hebben, bogen we ons over het schrijven van het stuk.

We willen onze begeleider, Jurgen Eshuis, bedanken voor de goede begeleiding tijdens onze (onderzoeks)stage. Ook de overige collega's van de griffie verdienen onze dank, voor het beantwoorden van vragen, het aanleveren van contactinformatie en het helpen zoeken naar bepaalde stukken. We willen de raadsleden Jelle Hijmissen en Rob Ros bedanken voor hun antwoorden op onze vragen tijdens de interviews, deze gaven een goed inkijkje in het vergaderproces van de Lelystadse raad. Het raadslid Judith Boertjens heeft ons geholpen met het invullen van de proef-enquête, waarvoor dank. Als laatste willen we de wethouders Annemieke Messelink-Dijkstra en Dennis Grimbergen bedanken voor de mogelijkheid om hen te interviewen. Deze gesprekken gaven ons zicht op het perspectief van het college op het Lelystadse vergadermodel.

Niek Blaauw en Aafke Zeldenrust

6 juli 2023

Samenvatting

De raad van de gemeente Lelystad heeft met ingang van dit jaar een nieuw vergadermodel. Na de vorige raadsperiode (2019-2022) heeft de raad besloten om een nieuw vergadermodel in te stellen. Zo ging men van het oude sessiemodel naar het nieuwe commissiemodel.

Het doel van dit onderzoeksrapport is het evalueren van het nieuwe vergadermodel. Deze evaluatie wordt gedaan aan de hand van vijf criteria en 10 randvoorwaarden, opgesteld door een werkgroep die het vergadermodel tegen het licht houdt. Met dit doel in het achterhoofd is de onderzoeksvraag opgesteld: *Hoe functioneert het commissiemodel en voldoet het vergadermodel aan de criteria en randvoorwaarden?*

Door middel van een literatuuronderzoek, een kort registratieonderzoek, het uitzetten van een enquête en het afnemen van een aantal interviews is antwoord gegeven op de hierboven genoemde vraag.

Uit de resultaten blijkt dat het nieuwe vergadermodel goed scoort op tevredenheid. Raadsleden en fractieassistenten (de doelgroep van de enquête) zijn overwegend positief over het commissiemodel. Daarnaast wordt aan alle vijf criteria voldaan. Ook wordt aan zeven van de tien randvoorwaarden voldaan. Aan het einde van dit onderzoeksrapport worden een aantal opmerkelijke punten en aanbevelingen genoemd.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5
1.2 Doel van het onderzoek 6
2. Onderzoeksopzet 7
2.1 Onderzoeksmethoden 7
2.1.1 Literatuuronderzoek 7
2.1.2 Enquête 7
2.1.3 Interviews 8
2.1.4 Registratie onderzoek 8
2.1.5 Leeswijzer 8
3. Hoe functioneert het nieuwe commissiemodel? 9
3.1 Het commissiemodel 9
3.2 Overige vergadermodellen 11
3.3 Vergaderpraktijken 12
3.4 Het raadsakkoord in Lelystad 12
3.5 Het commissiemodel in Lelystad 13
3.5.1 De structuur van de vergaderingen 14
3.5.2 De agendacommissie 14
3.5.3 Het fractievoorzittersoverleg 15
3.5.4 De stakeholders 15
3.5.5 Overige bijzonderheden vergadermodel 15
3.6 Criteria en randvoorwaarden 16
3.6.1 Criteria 16
3.6.2 Randvoorwaarden 17
4. Onderzoeksresultaten 20
4.A Structuur van de enquête 20
4.B Samenstelling respondenten 20
4.1 Zijn betrokkenen tevreden over het functioneren van het vergadermodel? 21
4.2 In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de criteria? 22
4.2.1 Criterium 1: Verbinding inwoners/stakeholders bij het democratisch besluitvormingsproces van de raad. 22
4.2.2 Criterium 2: Vergadermodel dat in zich heeft dat een ieder goed zijn rol pakken (en die kan per functie en situatie verschillen). 23
4.2.3 Criterium 3: Er is behoefte aan rust, ruimte en regelmaat in het vergaderproces. 24
4.2.4 Criterium 4: Je moet kennis kunnen opbouwen. Het vergadermodel is daarop toegerust. 24
4.2.5 Criterium 5: Meer ruimte voor alle fases richting de besluitvorming (Dialoog, Discussie, Debat, Besluit). 25
4.3 In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de randvoorwaarden? 25
4.3.1 Randvoorwaarde 1: Voldoende voorbereidingstijd om kwalitatief voor te bereiden 25
4.3.2 Randvoorwaarde 2: Cultuur van vertrouwen waarin je praat over de hoofdzaken en deze scheidt van de details 26

4.3.3 Randvoorwaarde 3: (Vergader)discipline, waarbij termijnen handhaven de regel en niet de uitzondering is 26
4.3.4 Randvoorwaarde 4: Later starten dan 19:00 uur voor de werkende raadsleden/fractieassistenten....27
4.3.5 Randvoorwaarde 6: Partijen groot en klein moeten aan bod kunnen komen....27
4.3.6 Randvoorwaarde 7 & 8: Aantal vergaderavonden beperken/niet teveel versnipperen & aantal vergaderuren niet laten toenemen 28
4.3.7 Randvoorwaarde 9: Besluitvorming niet op dezelfde avond als de voorbereidende sessie 29
4.3.8 Randvoorwaarde 10: De juiste mensen moeten naar de juiste sessies kunnen gaan 29
5. Conclusie 31
5.1 Meer gebruik maken van kennis opbouw....32
5.2 Aanwezig bij de juiste sessies en soepele overgang 32
5.3 Vergaderpraktijk 33
Literatuur 34
Bijlage I - Enquête uitkomsten....35
Bijlage II - Constructie variabelen en descriptieve statistieken 40
Bijlage III - Vragenlijst enquête....43
Bijlage IV - Tekstuele antwoorden....48

1. Inleiding

De gemeenteraad van Lelystad is vanaf januari 2023 overgestapt van een sessiemodel naar een commissiemodel voor vergaderingen. Bij het vaststellen van het nieuwe vergadermodel is besloten na zes maanden een raadsbrede evaluatie te laten uitvoeren.[1] Daaruit moet blijken of met het commissiemodel wordt voldaan aan de vooraf opgestelde vijf criteria en tien randvoorwaarden van het nieuwe vergadermodel.[2]

De gemeente Lelystad werkt met een raadsakkoord, dat is opgesteld om meer samenwerking op bepaalde onderwerpen tussen partijen van de raad te bewerkstelligen. Een van de doelen van het Raadsakkoord 2022-2026 is om het huidige vergadermodel tegen het licht te houden. Op 27 september 2022 zijn, door een werkgroep die was ingesteld om het vergadermodel te vernieuwen, criteria en randvoorwaarden waar een nieuw vergadermodel aan zou moeten voldoen gepresenteerd. De werkgroep heeft later vastgesteld dat op basis van die criteria een commissiemodel een beter passend vergadermodel zou zijn.

In het Raadsakkoord is het opzetten van de werkgroep om nieuwe vergadermogelijkheden te onderzoeken opgenomen, omdat er ontevredenheid was over het toenmalige vergadermodel. Op pagina 32 van het Raadsakkoord wordt dit toegelicht: "*In Lelystad wordt vergaderd volgens een variant van het BOB-model. Indertijd is hiervoor gekozen om efficiënter te vergaderen en belanghebbenden een betere plek te geven in het besluitvormingsproces. Inmiddels is veel ervaring opgedaan met dit vergadermodel dat behalve voordelen natuurlijk ook nadelen heeft. Daarom zal de raad onderzoeken of, en zo ja hoe, het vergadermodel en alle afspraken die daaromheen zijn gemaakt, kunnen bijdragen aan de gewenste nieuwe werkwijze of dat wijzigingen nodig zijn.*".[3]

De nieuwe werkwijze die de gemeenteraad wil hanteren is een nieuwe bestuurscultuur binnen de gemeente Lelystad, die zal moeten leiden tot een betere samenwerking met meer resultaten voor de samenleving.[4] Het nieuwe vergadermodel zou dus ondersteuning moeten bieden aan de nieuwe werkwijze ofwel bestuurscultuur die de gemeenteraad graag wil creëren. Vandaar dat de criteria en randvoorwaarden van het nieuwe vergadermodel (het commissiemodel) zijn opgesteld vanuit het oogpunt om een nieuwe bestuurscultuur te bewerkstelligen. Die criteria hebben geleid tot het commissiemodel als het nieuwe vergadermodel voor de raad. Kritiek op het oude vergadermodel (sessie model/BOB model) bestond voornamelijk uit het gebrek aan rust, regelmaat en ruimte in het vergaderproces. In de criteria en randvoorwaarden die door de werkgroep zijn opgesteld is dus vooral aandacht besteed aan het ondervangen van deze problemen. Deze criteria en randvoorwaarden dienen dus als belangrijk ijkpunt om de ervaren tevredenheid van raadsleden, burgemeester, het college en andere betrokken personen te toetsen.

---

[1] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsbesluit aanpassing vergadermodel*, 1 november 2022, p. 2.
[2] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel*, 8 augustus 2022, p. 2 & 3.
[3] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsakkoord 2022-2026*, p.32.
[4] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsakkoord 2022-2026*, p.33.

1.2 Doel van het onderzoek

Naar aanleiding van de verandering van het vergadermodel is een verzoek vanuit de griffie van de gemeente Lelystad gekomen om een evaluatieonderzoek te doen van het nieuwe vergadermodel. Het onderzoek zal voornamelijk bestaan uit het toetsen van het nieuwe vergadermodel aan de criteria en randvoorwaarden die door de werkgroep zijn opgesteld. Daarnaast zal er worden gekeken naar algemene tevredenheid over het nieuwe vergadermodel.

Bij het vaststellen van het nieuwe vergadermodel (commissiemodel) is besloten na zes maanden een raadsbrede evaluatie uit te voeren. Daaruit moet blijken of met het commissiemodel wordt voldaan aan vooraf opgestelde criteria en randvoorwaarden. Dit is die evaluatie. Het door ons uitgevoerde evaluatieonderzoek zal door de griffie worden gebruikt als startpunt voor verder overleg over aanpassingen aan het vergadermodel, zodat uiteindelijk aan alle criteria en randvoorwaarden kan worden voldaan. Het onderzoek zal alleen een evaluatie van het nieuwe vergadermodel zijn en er zal geen vergelijking met het vorige vergadermodel worden gemaakt.

2. Onderzoeksopzet

Ons evaluatieonderzoek is opgebouwd rondom onze onderzoeksvraag. Deze luidt als volgt: *Hoe functioneert het commissiemodel en voldoet het vergadermodel aan de criteria en randvoorwaarden?*

Om deze vraag te beantwoorden hebben we een viertal deelvragen opgesteld, waaronder ook een vraag om de subjectieve meningen over het functioneren van het vergadermodel te toetsen, zoals tevredenheid.

Deelvragen:

1. Hoe functioneert het nieuwe commissie(vergader)model?
2. Zijn betrokkenen tevreden over het functioneren van het vergadermodel?
3. In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de criteria?
4. In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de randvoorwaarden?

Dit document is gestructureerd op basis van de deelvragen. Allereerst gaan we in op de eerste deelvraag, over het functioneren van het nieuwe commissiemodel. We bespreken daar het commissiemodel in het algemeen, noemen een aantal andere vergadermodellen, en gaan vervolgens in op hoe het vergadermodel in Lelystad precies functioneert. Daarna gaan we in op de criteria en randvoorwaarden, deze leggen we uit met de verwachtingen van het commissiemodel in het achterhoofd. Vervolgens worden de uitkomsten van de enquête geanalyseerd. Allereerst wordt gekeken naar de tevredenheid over het vergadermodel, waarna de data over alle criteria en randvoorwaarden wordt geanalyseerd. Deze bespreking wordt aangevuld met context uit de gehouden interviews. Als laatste volgt een hoofdstuk met conclusies en enkele aanbevelingen.

2.1 Onderzoeksmethoden

Voor dit onderzoek hanteren we vier onderzoeksmethoden: literatuuronderzoek, een enquête, interviews, en registratieonderzoek. Voor het beantwoorden van de deelvragen zullen verschillende methoden worden gebruikt en gecombineerd.

2.1.1 Literatuuronderzoek

Met het literatuuronderzoek proberen we een antwoord te geven op deelvraag één. We maken gebruik van artikelen, boeken en stukken van de griffie en de raad van de gemeente Lelystad.

2.1.2 Enquête

De enquête wordt uitgezet onder raadsleden en fractieassistenten. De enquête wordt in Qualtrics gemaakt en wordt daarna via het e-mailadres van de gemeente Lelystad verspreid.[5] De inhoud van de enquête bestaat voor het grootste deel uit vragen die de vorm hebben van een uitspraak waar de respondent op kan antwoorden op een vijfpuntsschaal met stappen van helemaal oneens tot helemaal eens. Aan het begin van de enquête worden

[5] Voor het onderzoek hebben wij toegang gekregen tot het intranet van de gemeente Lelystad. De enquêtes zullen dus vanaf een gemeente Lelystad e-mailadres worden verstuurd.

ook wat algemene vragen gesteld zodat duidelijk wordt tot welke groep de respondent behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen twee groepen; raadsleden en fractieondersteuners. Daarnaast wordt gevraagd naar de fractie waartoe de respondenten behoren. Dit zal niet worden gebruikt in het onderzoek vanuit het oogpunt van anonimiteit, maar is nodig om inzicht te krijgen in de representativiteit van de respons. Het is namelijk wenselijk dat zo veel mogelijk kanten van het politieke spectrum vertegenwoordigd zijn in de respons.

2.1.3 Interviews

Daarnaast hebben we twee wethouders en twee raadsleden die in de agendacommissie zitten ofwel deel uitmaken van de werkgroep vergadermodel geïnterviewd, als toevoeging op de enquête. Ook hebben we een groepsgesprek gehouden met vertegenwoordigers van zo veel mogelijk fracties. Deze interviews gebruiken we om de uitkomsten van de enquête te kunnen verdiepen en te interpreteren.

De interviews zullen een semi-vaste structuur hebben. Vragen worden door ons voorbereid, maar we zullen ook veel ruimte laten om inbreng te krijgen van de geïnterviewden. De interviews zullen worden opgenomen en later worden uitgewerkt zodat de uitkomsten van de interviews kunnen worden geanalyseerd.[6]

2.1.4 Registratie onderzoek

Voor kwantitatieve dataverzameling wordt voornamelijk gekozen omdat bepaalde randvoorwaarden/criteria kunnen worden getoetst door een analyse van de notulen van vergaderingen te maken. Randvoorwaarden zeven en acht hebben betrekking op efficiënt vergaderen en het tijdstip van aanvang van vergaderingen. De focus ligt op het in kaart brengen van een aantal gegevens zoals de vergaderduur en de vergadercyclus.

De rest van het rapport is opgedeeld in de volgende onderdelen. Eerst zullen we ingaan op het commissiemodel in Lelystad en op een uitwerking van de criteria en randvoorwaarden in hoofdstuk 3. Daarna zullen we ingaan op de onderzoeksresultaten in hoofdstuk 4, bestaande uit de opzet van onze enquête en de samenstelling van de respondenten. In 4.1 gaan we in op de tevredenheid van respondenten, de uitkomsten per criteria bespreken we in hoofdstuk 4.2 en de uitkomsten per randvoorwaarde in hoofdstuk 4.3. We zullen eindigen met een conclusie.

2.1.5 Leeswijzer

De rest van het rapport is opgedeeld in de volgende onderdelen. In hoofdstuk 2 zullen we ingaan op het commissiemodel in Lelystad en op de criteria en randvoorwaarden. Daarna zullen we ingaan op de onderzoeksresultaten in hoofdstuk 3, bestaande uit de opzet van onze enquête en de samenstelling van de respondenten. In 3.1 gaan we in op de tevredenheid van respondenten, de uitkomsten per criteria bespreken we in hoofdstuk 3.2 en de uitkomsten per randvoorwaarde in hoofdstuk 3.3. We zullen eindigen met een analyse en conclusie in hoofdstuk 4, waar we ook nog een aantal aanbevelingen doen.

[6] Ook bij de verwerking van de geluidsopnamen van de interviews zal het data management plan worden gevolgd.

3. Hoe functioneert het nieuwe commissiemodel?

Gemeenteraden in Nederland gebruiken verschillende vergadermodellen. Een vergadermodel bepaalt hoe er door de gemeenteraad wordt vergaderd, op welke manier onderwerpen worden behandeld en hoeveel vergaderingen er zijn per tijdsperiode. Besluitvorming in de (plenaire) gemeenteraad kan op veel verschillende manieren worden voorbereid. Zo kunnen er commissievergaderingen plaatsvinden (deze commissievergaderingen kunnen verschillend worden ingevuld), kan er een presidium of een agendacommissie zijn die de agenda voorbereid, of zijn er zelfs werkbezoeken en 'rondetafelgesprekken'.[7]

In dit hoofdstuk gaan we in op het functioneren van het vergadermodel van de gemeente Lelystad. Eerst bespreken we vergadermodellen in het algemeen. We gaan in op het raadscommissiemodel (hierna:commissiemodel), dat in Lelystad wordt gebruikt, noemen kort de overige in Nederland gebruikte vergadermodellen en geven het verschil tussen vergadermodellen en vergaderpraktijken. Vervolgens gaan we dieper in op hoe het commissiemodel in Lelystad wordt ingevuld.

3.1 Het commissiemodel

In Lelystad hanteert men het commissiemodel (hierna: commissiemodel). Het commissiemodel is het meest gebruikte vergadermodel onder Nederlandse gemeenteraden.[8] Dit vergadermodel vloeit voort uit de Gemeentewet. Uit de Gemeentewet volgt dat de gemeenteraad raadscommissies in kan stellen, die besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden en met het college of de burgemeester kunnen overleggen.[9] De gemeenteraad is vrij in het toebedelen van de taken van de raadscommissie.

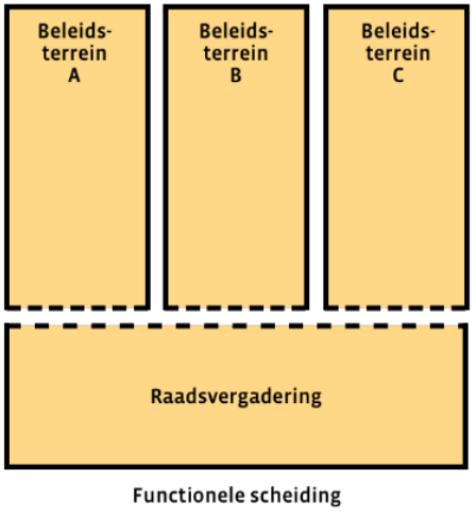
De commissies kunnen op verschillende manieren worden georganiseerd. De twee meest voorkomende invullingen zijn naar beleidsterreinen (functionele scheiding) en naar kerntaken (procesmatige scheiding).

Als eerste is er de specialisatie op specifieke beleidsterreinen. Ook dit kan op verschillende manieren worden ingevuld. Immers, de Gemeentewet laat de gemeenteraad hierin vrij. In sommige gemeenten worden de beleidsterreinen over de commissies verdeeld op basis van de portefeuilles van de wethouders. In dit geval behandelt commissie A de beleidsterreinen uit de portefeuille van wethouder A, en behandelt commissie B de beleidsterreinen uit de portefeuille van wethouder B. Er zijn ook gemeenten waarin er bij de verdeling van beleidsterreinen niet gelet wordt op de portefeuilles van de verschillende wethouders. Hier worden beleidsterreinen gegroepeerd op een andere basis, bijvoorbeeld omdat ze elkaar overlappen.[10]

Ten tweede is er de specialisatie op kerntaken. Hierbij leggen de commissies de focus niet op specifieke beleidsterreinen, maar op taken zoals het controleren van het

[7] 'Hoe werkt een vergadermodel?', periklesinstituut.nl.
[8] Nationaal Raadsledenonderzoek 2019, p. 13.
[9] Art. 82 lid 1 Gemeentewet.
[10] Griffie van de gemeente Lelystad, *Indeling commissies*, 16 januari 2023.

college van burgemeester en wethouders, of specifiek toezien op financiële controle. In Lelystad is gekozen voor het indelen op basis van een functionele scheiding als in figuur 1.[11]
Figuur 1

Bron: Fennema, 2021.

De invulling van commissies is ingedeeld op beleidsterreinen, waarbij er niet wordt gelet op de portefeuilles van de wethouders.[12] In het commissiemodel wordt besluitvorming in de (plenaire) gemeenteraad inhoudelijk voorbereid, zodat dit niet meer hoeft te gebeuren in de raad, en er dus kortere raadsvergaderingen zijn. In Lelystad wordt in de commissies aandacht besteed aan beeldvorming en oordeelsvorming, zodat in de raadsvergadering kan worden gefocust op de besluitvorming, bestaande uit eventueel politiek debat en stemming. Het gebruiken van de BOB-methode is een overblijfsel van het vorige vergadermodel dat nu nog steeds wordt gehanteerd in het commissiemodel.

Verder wordt er bij commissiemodellen een keuze gemaakt in het aantal commissies. Er wordt vaak gekozen voor drie of vier commissies. Als er minder commissies zijn, is het commissiemodel niet meer functioneel. Immers, als er één of twee commissies zijn en deze vinden parallel aan elkaar plaats, dan is dit een verkapt sessiemodel. Wanneer er meer commissies zijn wordt het voor veel gemeenten een uitdaging om de vergadercyclus efficiënt in te delen.

Daarnaast biedt het commissiemodel ruimte voor kennisopbouw doordat raadsleden zich in de commissies kunnen specialiseren op een aantal thema's. Landelijk is er een verschil in de tijdsbesteding aan vergaderingen van gemeenten met raadscommissies en zonder raadscommissies. Raadsleden in gemeenten zonder commissies besteden gemiddeld 30% aan vergaderingen, raadsleden in gemeenten met raadscommissies gemiddeld 28,4%.[13] Van die 28,4% wordt gemiddeld 7,5% besteed aan commissievergaderingen en 5,5% aan raadsvergaderingen.[14] Deze verdeling is vergelijkbaar met de tijdsbestedingen aan commissievergaderingen en raadsvergaderingen in andere vergadermodellen. Aangezien

[11] Fennema 2021, p. 32.
[12] Griffie van de gemeente Lelystad, *Indeling commissies*, 16 januari 2023.
[13] Nationaal Raadsledenonderzoek 2019, p. 36
[14] Bijlagen Nationaal Raadsledenonderzoek 2019, p. 6

grotere gemeenten vaak op meer beleidsterreinen complexe dossiers hebben, is het commissiemodel bij grotere gemeenten met > 50.000 inwoners het meest gebruikelijk (zie figuur 2).

Figuur 2

Vergadermodel	Totaal	< 15.000	15.001-30.000	30.001-50.000	50.001-100.000	100.001-150.000	> 150.000
Plenair	66	10	21	20	8	2	5
Raadscommissies	178	24	64	47	25	8	10
Agendacommissie	46	11	18	12	3	1	1
BOB-methode	54	3	19	13	15	2	2
Rondetafelmethode	11	0	4	4	3	0	0

Bron: Nationaal Raadsledenonderzoek 2019.

Een commissiemodel kan dus verschillende scheidingen hebben, waar in Lelystad voor een functionele scheiding is gekozen. Daarna wordt het aantal commissies bepaald en de vorm van parallelle vergaderingen gekozen. In Lelystad is gekozen voor vier commissies met een 2x2 model. Verder is het commissiemodel het beste model als raadsleden willen specialiseren en kennis willen opbouwen. De tijdsbesteding aan de vergaderingen die met het vergadermodel samenhangen (dus de commissievergaderingen en raadsvergaderingen) zijn gemiddeld genomen vergelijkbaar met andere vergadermodellen.

3.2 Overige vergadermodellen

Naast het in Lelystad gebruikte commissiemodel zijn er nog vier andere vergadermodellen te onderscheiden.[15] Ten eerste is er het vergadermodel waarbij de gemeenteraad geen raadscommissies instelt en waarbij onderwerpen voorbereid worden tijdens fractievergaderingen. Hierbij is er dus enkel een plenaire raadsvergadering, en vinden er geen commissievergaderingen plaats. Dit model wordt vooral gehanteerd in kleinere gemeenten, waarbij de gemeenteraad kleiner is.

Ook is er het zogeheten ‘agendacommissiemodel’. Hierbij stelt de raad één raadscommissie in, de zogeheten agendacommissie. Deze bereidt de plenaire raadsvergadering voor en bepaalt de agenda voor deze vergadering. Daarnaast is er de weinig gebruikte 'rondetafel methode', waarbij experts en inwoners bij de behandeling van bepaalde onderwerpen kunnen aanschuiven. Deze meer informele manier van vergaderen (naast de plenaire raadsvergaderingen) is vooral gericht op burgerparticipatie.

Het laatste vergadermodel is het sessie model. Dit is het vorige vergadermodel van de gemeenteraad van Lelystad. Het sessiemodel laat meerdere inhoudelijke vergaderingen voorafgaand aan de raadsvergadering plaatsvinden. In het sessiemodel wordt vaak de BOB-methode als besprekingsmethode toegepast. Bij deze methode staan de letters BOB voor Beeldvorming, Oordeelvorming en Besluitvorming. De besluitvorming die plaatsvindt in de plenaire raadsvergadering wordt meer gefaseerd voorbereid in dit vergadermodel. Eerst vindt er een beeldvormende sessie plaats, om zo veel mogelijk perspectieven en achtergrondinformatie op tafel te krijgen. Daarna wordt tijdens de oordeelvormende sessies het politieke waardeoordeel gevormd. Op deze manier zou de besluitvorming in de plenaire

[15] Nationaal Raadsledenonderzoek 2019, p. 12 & 13.

gemeenteraad meer weloverwogen tot stand komen. Bij dit vergadermodel is de kanttekening dat gemeenteraden op veel verschillende manieren vorm geven aan de begrippen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming, waardoor er niet overal op dezelfde manier wordt vergaderd. Ook kan de BOB-methode worden toegepast in andere vergadermodellen, zoals het commissiemodel.

3.3 Vergaderpraktijken

Belangrijk om op te merken is dat er onderscheid bestaat tussen het vergadermodel dat door een gemeenteraad wordt gehanteerd, en de vergaderpraktijk die in een gemeenteraad heerst. Waar vergadermodellen nog redelijk af te bakenen en te definiëren zijn, het gaat immers om de vergaderstructuur, is dat voor vergaderpraktijken anders. Bij vergaderpraktijken gaat het meer om 'gewoonten' van de raad. Denk hier aan de manier waarop spreektijd wordt verdeeld, of hoe de volgorde van sprekers wordt bepaald. Hier bestaan grote verschillen tussen gemeenten. Zoals wordt gesteld in het rapport van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over vergaderpraktijken: 'zoveel gemeenten, zoveel vergaderpraktijken'.[16]

Ook bij de aanpassing van het vergadermodel is hier door de werkgroep vergadermodel en de gemeenteraad rekening mee gehouden. Het raadsvoorstel dat de aanpassing van het vergadermodel betreft, plaatst hierover een kanttekening:
'*Welk vergadermodel ook wordt gekozen, het model verandert op zich nog niet de onderlinge omgangsvormen en werkafspraken. De vergaderdiscipline staat of valt met de inzet en betrokkenheid van alle deelnemers aan de vergadering om zich aan de gemaakte afspraken te houden.*'

Hoewel het soms moeilijk is om het vergadermodel enerzijds en de vergadercultuur anderzijds van elkaar te onderscheiden, is het belangrijk om een opmerking over de vergadercultuur te maken. Op deze manier wordt het onderwerp van dit onderzoek gedeeltelijk afgebakend. Aangezien het doel van dit onderzoek de evaluatie is van het vergadermodel, zijn de vergaderpraktijken en de vergadercultuur in Lelystad dus niet het onderwerp van dit rapport.

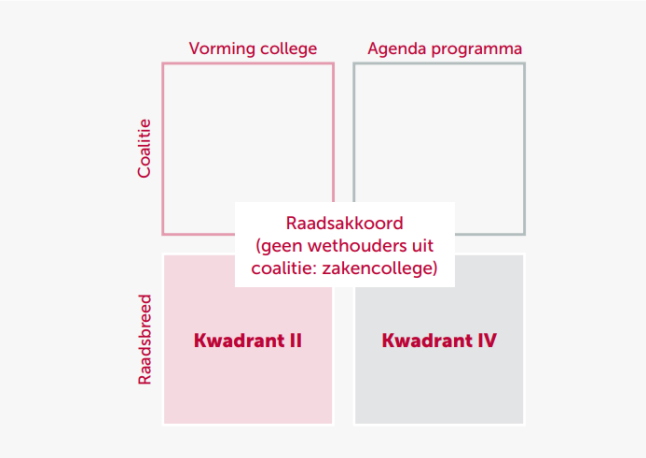
3.4 Het raadsakkoord in Lelystad

De gemeenteraad Lelystad heeft in 2022 een raadsakkoord gesloten voor de periode 2022-2026. Een raadsakkoord is een alternatief voor een coalitieakkoord, en in Lelystad is hierdoor een nieuwe werkwijze van de raad tot stand gekomen. Er is een aantal aanleidingen geweest voor het raadsakkoord, waaronder een wens voor meer samenwerking en een soepelere besluitvorming.[17] De afgelopen jaren zijn steeds meer Nederlandse gemeenten gaan werken met raadsakkoorden, in 2018 waren dit al 56 gemeenten (16% van alle gemeenten).[18] Het raadsakkoord van de gemeenteraad Lelystad is volledig gebaseerd op het model van raadsbrede steun, dus de agenda van de gemeente van de komende jaren wordt door de gemeenteraad bepaald (zie Figuur 3). Daarnaast werkt

[16] Op het tweede gezicht 2009, p. 17.
[17] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsakkoord 2022-2026*. p. 33.
[18] Van Kalken e.a. 2021, p. 1.

Lelystad met neutrale wethouders, dit betekent dat alle partijen kunnen solliciteren op een wethoudersfunctie, aangezien er geen oppositie-coalitie structuur is.[19] Interessant voor dit onderzoek is dat raadsakkoorden ook afspraken bevatten over onderlinge verhoudingen tussen gemeenteraad en college, waaronder ook de manier van vergaderen valt.[20] In het Raadsakkoord 2022-2026 is aangegeven dat het vergadermodel tegen het licht ging worden gehouden en dat hiervoor een speciale werkgroep zou worden ingesteld. De werkgroep is begin juli 2022 gevormd en heeft criteria en randvoorwaarden voor een nieuw model opgesteld, waarna door de raad voor een commissiemodel is gekozen.

Figuur 3

Bron: Van Kalken e.a. 2021

3.5 Het commissiemodel in Lelystad

Het commissiemodel van de gemeenteraad Lelystad is een 2x2 commissiemodel. Dit 2x2 commissiemodel houdt in dat er vier commissies zijn. In de eerste week van de maand vindt op dinsdag de behandeling van twee commissies plaats (gelijktijdig, dus parallel), en in de tweede week volgt de behandeling van de overige twee commissies. De raadsvergadering vindt plaats op de laatste donderdag van de maand.

Dit is dus een commissiemodel met een vierwekelijkse cyclus, die begint met de twee weken commissievergaderingen en wordt opgevolgd door een raadsvergadering in de vierde week. De indeling van het model is volgens een functionele scheiding, en de commissies zijn ingedeeld op vier beleidsterreinen: Ruimte, beheer, energie & duurzaamheid (BED), Maatschappij (M), Ruimte ontwikkeling & bereikbaarheid (ROB) en Bestuur, middelen & economie (BME).[21]

De commissies BED en M vergaderen op één avond parallel aan elkaar en de commissies ROB en BED vergaderen de week erop.[22] Deze verdeling is tot stand gekomen op basis van overlap tussen beleidsterreinen, er is dus niet gelet op de portefeuilles van de verschillende

[19] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsakkoord 2022-2026*, p. 33; Van Kalken 2021, p. 6.
[20] Van Kalken e.a. 2021, p. 69.
[21] Griffie van de gemeente Lelystad, *indeling commissies*, 16 januari 2023.
[22] Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022, p. 4.

wethouders. De commissies die de minste overlap hebben vergaderen op dezelfde avond, zodat raadsleden goed kunnen kiezen welke commissie zij bijwonen.[23]

3.5.1 De structuur van de vergaderingen

Alle vergaderingen van het vergadermodel beginnen om 19:30 uur en de eindtijd is gezet op 22:30 uur. De reden voor de starttijd is voornamelijk om werkende raadsleden en fractieassistenten meer tijd en rust te geven voordat ze naar de vergadering komen.

De onderwerpen op de agenda van de commissies worden op verschillende manieren behandeld. Hiervoor moeten de begrippen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming nader worden toegelicht. Deze vergadermethode behoort meer tot de vergadercultuur dan het vergadermodel. Tijdens commissievergaderingen worden agendapunten opgedeeld in beeldvormende en oordeelsvormende punten. Dit houdt in dat bij beeldvormende agendapunten vooral informatie wordt ingewonnen of gedachte uitwisselingen in een vroegtijdig stadium kunnen plaatsvinden. Dit is ook het moment voor het betrekken van burgers en belangenorganisaties bij de bespreking van onderwerpen.[24] Oordeelsvormende agendapunten houden in dat er tijdens de commissievergadering bepaald wordt of een agendapunt door kan naar de raadsvergadering of dat er bijvoorbeeld nog een keer over moet worden vergaderd binnen de commissie. Daarnaast wordt tijdens een oordeelsvormende commissiebijeenkomst politiek debat gevoerd over onderwerpen. Het is van belang hierbij te vermelden dat dan alle technische vragen zijn gesteld en voornamelijk over politieke verschillen kan worden gedebatteerd.[25] De inhoudelijke besluitvorming vindt alleen plaats tijdens de raadsvergaderingen, daar wordt gestemd over de geagendeerde onderwerpen die (meestal) al in de commissies zijn behandeld. In de raadsvergadering wordt ook besloten over moties en amendementen.

3.5.2 De agendacommissie

Naast het bepalen van de commissies en de vergadercyclus, is ook de rol en taakverdeling met betrekking tot het vormen van de agenda's voor de vergaderingen van belang. Deze taak wordt vervuld door de agendacommissie, die vergadert en besluiten neemt met betrekking tot de agendavorming en andere structuuraspecten van de vergaderingen. De taken van de agendacommissie zijn:

a. voorbereiden en vaststellen programma's van raadsbijeenkomsten, commissies en raadsvergaderingen;
b. bewaken kwaliteit van raadsstukken;
c. afstemmen van raadsactiviteiten;
d. huishoudelijke en organisatorische zaken (structuuraspecten).

De agendacommissie bestaat uit vijf leden, om te zorgen dat er altijd een besluit kan worden genomen. Naast deze vijf personen zitten ook altijd de griffier en de voorzitter van de raad als adviseur bij de vergaderingen.Het proces van de agendacommissie loopt als volgt. De raadsleden of het college van B&W kunnen stukken indienen voor de agenda van de commissies. Deze agenda- en raadsvoorstellen moeten goed worden onderbouwd, en de

[23] Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022, p. 4.
[24] Reglement van orde voor de raad van Lelystad 2022.
[25] Reglement van orde voor de raad van Lelystad 2022.

agendacommissie beoordeelt hoeveel tijd er komt voor het voorstel en of de onderbouwing voldoende is.[26]

3.5.3 Het fractievoorzittersoverleg

Naast de raad is er op dezelfde dag als de agendacommissie vergadering aansluitend een fractievoorzittersoverleg gepland. Het fractievoorzittersoverleg bestaat uit alle voorzitters van de in de raad vertegenwoordigde fracties. Daarnaast zijn de griffier als adviseur en de burgemeester als voorzitter van het overleg ook aanwezig.
De scheiding tussen de agendacommissie en het fractievoorzittersoverleg is van belang. Het fractievoorzittersoverleg wordt belast met: bespreking van spoedeisende politieke zaken, bespreking van de veiligheidsportefeuille van de burgemeester en bespreking van het functioneren van de raad en de samenwerking met het college (de cultuuraspecten).[27]

3.5.4 De *stakeholders*

Criteria één van het vergadermodel is dat er 'verbinding inwoners/stakeholders bij het democratisch besluitvormingsproces van de raad' moet zijn. Belanghebbenden of inwoners moeten de optie hebben om in te kunnen spreken zodat ze actiever betrokken worden bij het raadswerk.[28] Er zijn twee opties gecreëerd in het vergadermodel om te zorgen dat de raad meer contact met burgers kan hebben en meer input krijgt. De burgers kunnen of in de commissies of tijdens de raadsvergadering inspreken. Bij de commissies kunnen burgers meepraten en inspreken op onderwerpen die op de agenda staan én onderwerpen die niet op de agenda staan. Aangezien in de commissies ruimte is voor beeld- en oordeelsvorming, is hier de ruimte om over de onderwerpen op de agenda in te spreken (bij oordeelvormend geagendeerde onderwerpen) of mee te praten (bij beeldvormend geagendeerde onderwerpen). Daarnaast kunnen burgers in de raadsvergaderingen alleen inspreken over onderwerpen die niet op de agenda staan. In raadsvergaderingen vindt alleen politiek debat en besluitvorming plaats, plaats over onderwerpen die eerder in een raadscommissie zijn behandeld en waarbij in- of meespreken mogelijk was. Daarom is ervoor gekozen dat er alleen over niet-geagendeerde onderwerpen kan worden ingesproken tijdens de raadsvergadering.

Op de website van de gemeente is aangegeven dat burgers zich vooraf kunnen aanmelden voor het inspreken. De verzoeken komen binnen bij de griffier, die besluit wanneer tijdens de vergadering de burger mag meepraten of inspreken. De agendacommissie komt hier dus niet aan te pas, aangezien burgers zich nog tot 24 uur voor de vergadering kunnen aanmelden.[29] Echter, als burgers op de publieke tribune aanwezig zijn bij een vergadering en voorafgaand aan de vergadering aangeven dat ze willen inspreken, kan dit altijd.
Naast het meepraten of inspreken van individuele burgers, worden voor sommige onderwerpen ook belangenorganisaties uitgenodigd indien de griffie, de agendacommissie, of andere raadsleden dit relevant vinden voor een onderwerp.

---

[26] Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022.
[27] Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022.
[28] 'Inspreken op de agenda', lelystad.nl.
[29] 'Inspreken op de agenda', lelystad.nl.

3.5.5 Overige bijzonderheden vergadermodel

Voor iedere fractie is er de mogelijkheid om maximaal twee fractieassistenten aan te wijzen, die de raadsleden ondersteunen door bijvoorbeeld aanwezig te zijn bij commissievergaderingen waar het raadslid zelf niet bij kan zijn. Dit komt bij de gemeente Lelystad veel voor omdat er veel kleine fracties zijn, en de commissievergaderingen parallel plaatsvinden. Daarnaast heeft Lelystad een poule van raadsleden, die de commissievergaderingen met een rouleersysteem voorzitten.[30]

3.6 Criteria en randvoorwaarden

De werkgroep die het vergadermodel tegen het licht moest houden, heeft een vijftal criteria opgesteld waaraan het vergadermodel dient te voldoen. Voor een verdere invulling van het vergadermodel zijn een tiental randvoorwaarden in het leven geroepen.[31] Deze criteria en randvoorwaarden vormen samen de grondslag waarop de keuze voor het nieuwe vergadermodel is gebaseerd. De vijf criteria en 10 randvoorwaarden worden hierna kort toegelicht.

3.6.1 Criteria

- *Verbinding inwoners/stakeholders bij het democratisch besluitvormingsproces van de raad.*

Het eerste criterium dat is opgesteld slaat op het samenspel tussen de samenleving en de gemeenteraad. Van belang hierbij is dat ‘belanghebbenden moeten kunnen meespreken’. Ook moeten inwoners actiever kunnen worden betrokken bij het werk van de raad.[32] Inwoners kunnen inspreken in raads- en commissievergaderingen. Ook andere organisaties kunnen worden uitgenodigd om mee te praten over een onderwerp waarbij zij betrokken zijn.

- *Vergadermodel dat in zich heeft dat een ieder goed zijn rol kan pakken.*

Het tweede criterium gaat over discipline, zoals het handhaven van spreektijden en de tijdsmatige behandeling van de agendapunten. Hier hoort ook het belang van goede voorbereidingen van de agendacommissie (agendasetting en verantwoordelijkheid van kwaliteit van stukken) en voorbereiding door de raadsfracties en het college bij.
Ook is de rol van de commissievoorzitters van belang. Met dit doel in het achterhoofd krijgen de commissievoorzitters een training.[33]

- *Er is behoefte aan rust, ruimte en regelmaat in het vergaderproces.*

Planning, maar ook termijnen en deadlines vallen onder dit criterium. Uiteindelijk is een commissiemodel een vergadermodel, wat dit zou kunnen faciliteren. Het hebben van een vaste vergaderschema waarin bij elke commissie steeds dezelfde onderwerpen worden behandeld, zorgt ervoor dat onderwerpen minder door elkaar heen lopen en er dus meer rust in het vergaderproces zit. Een duidelijke agenda waar eventueel terugkerende onderwerpen op kunnen komen kan bijdragen aan rust en regelmaat in wat er besproken wordt in de commissie- en raadsvergaderingen. Hernieuwde agendering, continuïteit in

[30] Art. 5, lid 3, Reglement van orde voor de raad van Lelystad 2022.
[31] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel*, 8 augustus 2022, p. 3.
[32] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel*, 8 augustus 2022, p. 2.
[33] Deze training heeft inmiddels plaatsgevonden.

aanwezigheid bij commissievergaderingen en raadsleden die minder tijd kwijt zijn aan hun raadswerk dan bij andere vergadermodellen, kunnen bijdragen aan het gevoel van rust, ruimte en regelmaat.

- *Je moet kennis kunnen opbouwen.*

Het vierde criterium slaat op het opbouwen van (dossier)kennis door raadsleden. Het opbouwen van kennis geschiedt doordat woordvoerders over een bepaald onderwerp altijd bij de voor hen relevante vergaderingen aanwezig kunnen zijn. Door de functionele scheiding (indeling op basis van beleidsterreinen) van de commissies vindt er minder parallelle agendering van onderwerpen op hetzelfde beleidsterrein plaats. Beleidsterreinen zijn geclusterd in commissies omdat ze raakvlakken hebben, en dus kunnen raadsleden in principe meer expertise opbouwen. Een commissiemodel (met een functionele scheiding) is dus geschikt voor kennisopbouw.

- *Meer ruimte voor alle fases richting de besluitvorming.*

Besluitvorming vindt in een gemeenteraad over het algemeen plaats binnen een vast stramien. Eerst wordt men geïnformeerd over een bepaald onderwerp. Vervolgens heeft men de gelegenheid om van gedachten te wisselen, en is er plaats voor debat. Als laatste worden de knopen doorgehakt, de besluitvorming. Hoewel deze fases meer afgekaderd lijken te zijn in het sessie model, leent ook het commissiemodel zich voor een goede afbakening van de fases richting de besluitvorming. Echter, deze fases spelen zich niet meer af in aparte sessies, maar binnen de op beleidsterreinen georiënteerde commissies.

3.6.2 Randvoorwaarden

Naast de bovengenoemde criteria waaraan het vergadermodel moet voldoen, zijn er een tiental randvoorwaarden opgesteld.[34] Deze betreffen de invulling van het vergadermodel. Een aantal van de gestelde randvoorwaarden vertonen overeenkomsten met de eigenschappen van het commissiemodel, andere randvoorwaarden hebben meer met de vergaderpraktijk in Lelystad te maken.

Randvoorwaarden, zoals opgesteld door de werkgroep vergadermodel.[35]

1. Voldoende voorbereidingstijd om kwalitatief voor te bereiden.
2. Cultuur van vertrouwen waarin je praat over de hoofdzaken en deze scheidt van de details.
3. Met (vergader)discipline, waarbij termijnen handhaven de regel en niet de uitzondering is.
4. Later starten dan 19:00 uur voor de werkende raadsleden/fractie-assistenten.
5. Goede invulling van een Lange Termijn Agenda voor bewuste agendering en communicatie naar inwoners toe.
6. Partijen groot en klein moeten aan bod kunnen komen.
7. Aantal vergaderavonden beperken/niet te veel versnipperen.
8. Aantal vergaderuren niet laten toenemen.

[34] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel,* 8 augustus 2022, p. 3.
[35] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel,* 8 augustus 2022, p. 3.

9. Besluitvorming niet op dezelfde avond als de voorbereidende sessie.
10. De juiste mensen moeten naar de juiste sessies kunnen gaan. Dus aanwezig kunnen zijn bij de onderwerpen waar je woordvoerder bent (geen parallelle sessies in hetzelfde domein).

Volgens de **eerste randvoorwaarde** moet er voldoende voorbereidingstijd zijn, zodat raadsleden zich kwalitatief kunnen voorbereiden. Als relevante stukken pas kort voor een commissie- of raadsvergadering beschikbaar zijn, dan hebben raadsleden minder tijd om zich inhoudelijk voor te bereiden op de vergaderingen. Deze randvoorwaarde slaat dan ook op een duidelijke deadline voor stukken. Met een deadline waardoor stukken tijdig beschikbaar zijn, is er meer rust en ruimte in het vergader proces, het derde criterium. Ook zal de mogelijkheid tot kennisopbouw (het vierde criterium) vergroot worden.

Ten **tweede** moet er 'een cultuur van vertrouwen zijn, waarin men praat over hoofdzaken en deze scheidt van details'.[36] Deze randvoorwaarde gaat over de vergadercultuur. Dit staat dus enigszins los van het vergadermodel, aangezien een vergadermodel 'op zich nog niet de onderlinge omgangsvormen en werkafspraken' verandert.[37]

De **derde** randvoorwaarde slaat op (vergader)discipline. Termijnen, interrupties en spreektijden moeten gehandhaafd worden. Een grote rol is hier weggelegd voor de commissievoorzitters. Die zullen deze instrumenten moeten handhaven, en er in vergaderingen op toezien dat men zich aan spreektijden houdt. Deze randvoorwaarde is grotendeels een uitwerking van het tweede criterium.

De **vierde** randvoorwaarde is duidelijk. Er wordt gesteld dat vergaderingen later moeten starten dan 19:00 uur, aangezien sommige raadsleden en fractieassistenten deze tijd niet redden in verband met hun werk. Inmiddels is de starttijd aangepast naar 19:30.[38]

Als **vijfde** randvoorwaarde is gesteld een 'goede invulling van een Lange Termijn Agenda voor bewuste agendering en communicatie naar inwoners toe'.[39] Deze 'Lange Termijn Agenda' zou een beter beeld moeten geven omtrent onderwerpen die later in het jaar op de agenda komen te staan, zodat de raad beter kan anticiperen op deze onderwerpen. Echter, van een Lange Termijn Agenda is het tot op heden niet gekomen. Een Lange Termijn Agenda staat los van de keuze voor het commissie- dan wel sessiemodel. In beide modellen zou een Lange Termijn Agenda kunnen passen. Deze behandelen we dus verder niet.

Vervolgens is er de **zesde** randvoorwaarde: 'partijen groot en klein moeten aan bod kunnen komen'. Dit houdt in dat alle partijen, ongeacht de fractiegrootte, goed mee moeten kunnen doen in de gemeenteraad. Allereerst bestaat er voor fracties de mogelijkheid om fractieassistenten te benoemen, die de fractie kunnen vertegenwoordigen in commissievergaderingen. Bij een commissiemodel met een functionele scheiding zijn er een stuk minder parallelle sessies, en dus zou het voor kleinere fracties makkelijker moeten zijn om mee te doen.

---

[36] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel,* 8 augustus 2022, p. 3.
[37] Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel gemeenteraad*, p. 5.
[38] Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsbesluit aanpassing vergadermodel*, 11 oktober 2022.
[39] Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel,* 8 augustus 2022, p. 3.

De **zevende en achtste** randvoorwaarden gaan over het aantal vergaderavonden en het aantal vergaderuren. Deze moeten worden beperkt en mogen niet toenemen. Het aantal vergaderavonden is naast de keus voor het commissiemodel ook afhankelijk van de keus voor hoe het vergaderschema wordt ingedeeld. Hoe meer parallelle vergaderingen er zijn, hoe minder vergaderavonden. Hoe minder parallelle commissies er zijn per vergaderavond, hoe minder uren er wordt vergaderd. In Lelystad zijn er per maand twee vergaderavonden voor commissies met twee commissies per avond en één vergaderavond voor de raadsvergadering. In Lelystad is er in totaal twaalf uur voor de commissievergaderingen gepland en drie uur voor de maandelijkse raadsvergadering.

De **negende** randvoorwaarde betreft de besluitvorming. Deze dient niet op dezelfde avond plaats te vinden als de voorbereidende sessie. In het commissiemodel houdt dit in dat commissievergaderingen (zowel het beeldvormende als het oordeelsvormende deel) niet op dezelfde avond plaatsvinden als de besluitvormende raadsvergadering. Deze randvoorwaarde staat los van het vergadermodel, aangezien het loskoppelen van deze sessies meer te maken heeft met de indeling van het vergaderschema.

Als **tiende** randvoorwaarde is gesteld dat de juiste raadsleden en fractieassistenten naar de juiste sessies kunnen gaan. Dat betekent dat je als raadslid of fractieassistent aanwezig kunt zijn bij het onderwerp waarover jij het woord voert. Er moeten dan geen parallelle sessies in hetzelfde domein plaatsvinden. Verwacht wordt dat door toepassing van het commissiemodel en de functionele indeling van commissies dit doel wordt bevorderd. Deze randvoorwaarde houdt verband met het vierde criterium (kennisopbouw). Als raadsleden minder sessies missen, zijn zij beter in staat kennis op te bouwen omtrent het onderwerp waarover zij het woord voeren.

4. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de enquête besproken. Per deelvraag bespreken we de data, om zo een antwoord te kunnen geven op de deelvragen. De vragenlijst van de enquête, zoals respondenten deze te zien hebben gekregen, is bijgevoegd als bijlage bij dit onderzoeksrapport.[40] Voordat per deelvraag de resultaten worden besproken, wordt eerst kort de enquête als geheel toegelicht.

4.A Structuur van de enquête

De enquête is in vier stukken onderverdeeld. Het eerste deel bestaat uit een gedeelte om informatie te krijgen over de respondent zelf, zo kan de samenstelling van de respondenten worden geanalyseerd. Dit eerste gedeelte is nodig om de representativiteit van de enquête te kunnen waarborgen.

Vervolgens zijn er drie 'inhoudelijke' gedeelten. Deze gedeelten bestaan grotendeels uit stellingen over het vergadermodel van de gemeenteraad. Bij de stellingen kan de respondent aangeven waar hij of zij staat door een keuze te maken tussen verschillende opties. Deze opties zijn: 'helemaal oneens'; 'oneens'; 'neutraal'; 'eens'; 'helemaal eens'; 'weet ik niet/geen mening' en 'niet op mij van toepassing'. Bij elk gedeelte zijn open invulvakken inbegrepen, zodat respondenten hun standpunt nader toe kunnen lichten als zij dit willen.[41] Ook zijn er een aantal open vragen gesteld, waarbij de respondent door middel van een invulvak antwoord kan geven op de gestelde vraag.

Het eerste gedeelte betreft een aantal stellingen en een tweetal open vragen, welke bedoeld zijn om de tevredenheid van de respondenten te toetsen ten opzichte van het vergadermodel, zodat een antwoord kan worden gegeven op de eerste deelvraag: '*zijn betrokkenen tevreden over het functioneren van het vergadermodel?*'. Vervolgens is er een gedeelte met stellingen over commissievergaderingen, waarna een gedeelte volgt met stellingen over raadsvergaderingen. Bij deze laatste twee gedeelten zijn de meeste criteria en randvoorwaarden omgezet in stellingen, waarover de respondenten nogmaals hun mening kunnen geven. De enquête wordt afgesloten door een eindpagina, waar respondenten de mogelijkheid krijgen om eventuele op- of aanmerkingen achter te laten.[42]

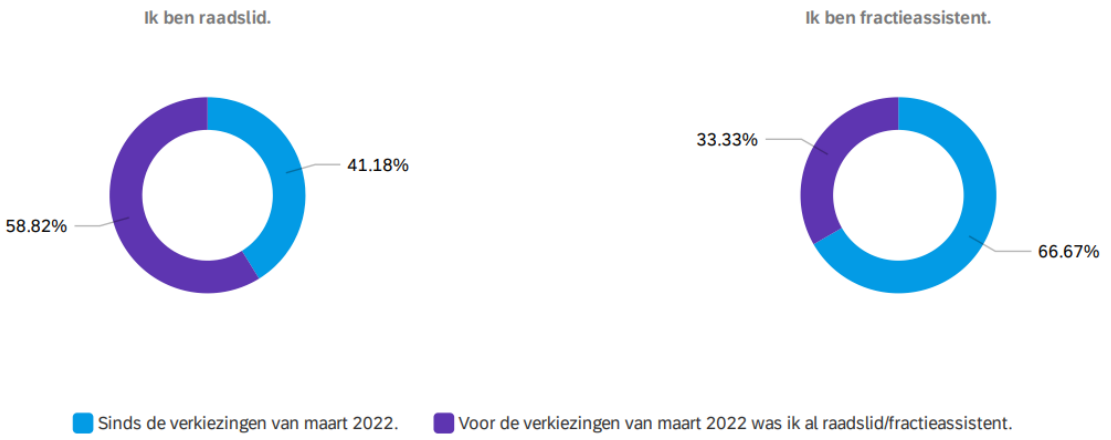
4.B Samenstelling respondenten

De enquête is uitgezet op vrijdag 12 mei en is afgesloten op woensdag 24 mei om 12:00 uur. Gedurende deze dagen hebben 43 personen de enquête (deels) ingevuld. We hebben de enquête naar 55 personen gestuurd, alle raadsleden van de raad van de gemeente Lelystad (37 personen) en alle fractieassistenten (18 personen). Van de respondenten hebben 35 personen de enquête volledig ingevuld en tot het einde afgemaakt. Twee van de respondenten hebben alleen het tweede gedeelte van de enquête ingevuld, dat over tevredenheid ging.

[40] Zie Bijlage III.
[41] Zie Bijlage IV.
[42] Zie Bijlage IV.

Het eerste gedeelte van de enquête bestond uit een drietal vragen over de respondenten zelf, om een beeld te kunnen krijgen van de groep. Allereerst vroegen we de respondent naar diens functie (raadslid of fractieassistent). Hieruit volgt dat de groep van 43 respondenten bestaat uit 34 raadsleden en 9 fractieassistenten. Daarnaast werd gevraagd naar hoe lang een respondent al raadslid of fractieassistent is.
Hieruit volgt dat van de 43 respondenten 20 personen sinds de vorige gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 actief zijn als raadslid, en dat iets meer dan de helft van de respondenten (23 personen) al eerder dan maart 2020 actief waren. Als je deze vraag uitsplitst naar functie, dan blijkt dat bijna 60% van de raadslid-respondenten al eerder dan maart 2022 in de raad zitten. De fractieassistent-respondenten zijn iets minder lang actief, twee derde van hen is actief sinds de vorige gemeenteraadsverkiezingen, een derde van hen is al langer actief als fractieassistent (zie figuur 4).

Figuur 4

Als laatste werd gevraagd naar de fractie van de respondent. Hier is naar gevraagd om een beeld te krijgen van de groep respondenten, om te kunnen garanderen dat niet slechts één kant van het politieke spectrum is vertegenwoordigd. Over de politieke partij van respondenten wordt geen figuur in dit onderzoek begrepen. Het aantal respondenten per politieke partij verschilt van één respondent tot 6 respondenten. Van elke partij heeft ten minste één persoon de enquête ingevuld, dus is het volledige politieke spectrum van de gemeenteraad vertegenwoordigd.

4.1 Zijn betrokkenen tevreden over het functioneren van het vergadermodel?

Voor evaluatie van het nieuwe vergadermodel is het van belang eerst te weten te komen of het nieuwe vergadermodel aan de verwachtingen voldoet. Aan de hand van vier vragen uit de enquête hebben we een variabele ‘tevredenheid’ gemaakt, waar we descriptieve statistieken van hebben genomen. De schaal van ‘tevredenheid’ is betrouwbaar (vier items; α = .742).[43] Het gemiddelde van de variabele ‘tevredenheid’ was 3.58, wat tussen ‘neutraal’ en ‘eens’ ligt op de schaal gebruikt bij de enquête en meer neigend naar ‘eens’. Op elk van de vier vragen was de meerderheid het ‘eens’ of ‘helemaal eens’ wat aangeeft dat

[43] Zie Bijlage II.

raadsleden (en/of fractieassistenten) over het algemeen tevreden zijn over het vergadermodel.[44]

Ook uit de tekstuele antwoorden van de enquête blijkt dat raadsleden over het algemeen tevreden zijn over het vergadermodel. Een aantal positieve punten wordt vaak genoemd. Zo zijn er meerdere opmerkingen over rust en regelmaat, het derde criterium. Er zou meer rust zijn, en ook de planning zorgt ervoor dat er meer regelmaat wordt ervaren. Een andere terugkerende positieve opmerking betreft de inhoud. Zo stelt een respondent: '*het gaat weer over de inhoud en niet over andere raadsleden*'.[45] Een andere respondent heeft als positief punt dat het vergadermodel meer is '*gericht op inhoudelijke discussie*'.[46]

Hoewel respondenten over het algemeen tevreden zijn met het vergadermodel, zijn er ook een paar verbeterpunten. Een terugkerend thema is daarbij de rol van de commissievoorzitters. Zo stellen respondenten over het soepel verlopen van commissievergaderingen: '*dat hangt af van de kwaliteit van de voorzitter'.* Een andere respondent is het daarmee eens: '*sommige voorzitters hebben geen overzicht en houden zich niet aan de regels'.* Sommige voorzitters zouden te strikt omgaan met de tijd en opereren te '*rigide*'.[47] Respondenten stellen echter ook dat men moet wennen aan het nieuwe model, maar dat het steeds beter gaat: '*Gezien de onervarenheid van de meeste voorzitters en dat we allemaal moeten wennen gaat het best goed. Ik heb er vertrouwen in dat dit nog verder verbetert.*'[48]

Over het algemeen kwam uit de enquête dat de respondenten tevreden zijn met het nieuwe vergadermodel. Op alle vragen met betrekking tot tevredenheid gaf meer dan de helft van de respondenten aan het 'eens' of 'helemaal eens' zijn. Er kan dus geconcludeerd worden dat respondenten overwegend tevreden zijn over het functioneren van het vergadermodel.

4.2 In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de criteria?

Zoals eerder besproken zijn er verschillende criteria opgesteld, waar het vergadermodel aan moet voldoen. In dit deel gaan we per criteria aan de hand van de enquête uitkomsten en interviews beoordelen of er aan de criteria is voldaan. Voor uitwerkingen van de statistiek en hoe de variabelen voor de criteria zijn opgesteld is meer uitleg opgenomen in Bijlage II.[49] Niet altijd wordt het criterium of de randvoorwaarde als geheel beoordeeld, maar er zal ook op de uitkomsten per vraag worden ingegaan.

4.2.1 Criterium 1: Verbinding inwoners/stakeholders bij het democratisch besluitvormingsproces van de raad.

Dit criterium is betrouwbaar en heeft een gemiddelde van 3.524 (drie items; α = .819). Dit betekent dat we kunnen stellen dat aan criterium één is voldaan, aangezien het gemiddelde tussen neutraal en eens ligt. Bij interpretatie van deze uitkomst is het belangrijk te melden

[44] Zie Bijlage I.
[45] Zie Bijlage IV.
[46] Zie Bijlage IV.
[47] Zie Bijlage IV.
[48] Zie Bijlage IV.
[49] Zie Bijlage II

dat dit is hoe raadsleden/fractieassistenten aankijken tegen de betrokkenheid van burgers. Dit is dus geen indicatie van hoe burgers zelf denken over betrokkenheid bij het raadswerk. De vragen focusten zich vooral op of er genoeg mogelijkheden voor burgers waren om bij de raad te komen inspreken of meespreken. De raad zelf acht dat dit voldoende is, dus de raad vindt de mogelijkheden die het vergadermodel biedt tot burgerparticipatie voldoende.

4.2.2 Criterium 2: Vergadermodel dat in zich heeft dat een ieder goed zijn rol pakken (en die kan per functie en situatie verschillen).

De betrouwbaarheid van de schaal van criterium 2 is niet voldoende (vier items; α =.603) dus zullen we per vraag kijken naar de respons op de vragen.[50] Dit criterium gaat voornamelijk over meer vergaderdiscipline en heeft ook te maken met de voorzitters van de commissievergaderingen en hoe zij hun rol pakken. Voor dit criterium hebben we een aantal uiteenlopende vragen gesteld. Vraag 1 is opgesteld om het gevoel dat raadsleden hebben met betrekking tot of ze genoeg de mogelijkheid hebben om hun standpunt te uiten. Hier reageert dan ook duidelijk de meerderheid positief op (66% = eens; 14 % = helemaal eens) (zie figuur 5).[51]

Figuur 5

CRITERIA 2

1.	Wanneer een onderwerp binnen mijn expertise ligt, heb ik het gevoel dat er naar mij wordt geluisterd.
2.	De agenda zorgt ervoor dat de commissievergaderingen gestructureerd verlopen.
3.	Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden/fractieassistenten gegeven in commissievergaderingen.
4.	Als raadslid/fractieassistent krijg ik minder spreektijd wanneer een agendapunt door het college is aangedragen.

	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal Eens	Weet ik niet/ Geen mening
1	3%	3%	11%	66%	14%	3%
2	0%	6%	17%	66%	11%	0%
3	6%	11%	9%	63%	11%	0%
4	11%	49%	23%	9%	0%	9%

Daarnaast hebben vragen twee, drie en vier betrekking op de structuur in de vergaderingen, en of raadsleden vinden dat ze genoeg spreektijd krijgen. Dit wordt ook positief ervaren door de meerderheid van de respondenten. Een van de respondenten stelt: '*Er is voldoende tijd om de onderwerpen te bespreken.*'[52] De agenda zorgt dus volgens de meeste respondenten voor een gestructureerde vergadering en er is een goede verhouding in de spreektijd die de raadsleden en het college krijgen.

Verder blijkt uit de interviews en de open vragen van de enquête dat dit criterium ook erg samenhangt met de rol van voorzitters. Zo zijn er positieve reacties: 'Het loopt soepel, maar afhankelijk van de voorzitter hoeveel ruimte voor debat er gegeven wordt.' of *'Op zich denk ik dat het wel goed gaat*'.[53]
Daarnaast wordt aangegeven dat er ook ruimte voor verbetering is, voornamelijk dat er kan worden gezorgd voor meer sturing op de inhoud tijdens commissievergaderingen. 'Wel

[50] Zie Bijlage II.
[51] Zie Bijlage I.
[52] Zie Bijlage IV.
[53] Appendix A, Groepsinterview, p.25; zie Bijlage IV.

storend dat raadsleden soms slechte focus hebben op de daadwerkelijke inhoud, hier mag door voorzitters meer op gestuurd worden.'[54]

4.2.3 Criterium 3: Er is behoefte aan rust, ruimte en regelmaat in het vergaderproces.

Criterium 3 (drie items; α =.814) is voldoende betrouwbaar en met een gemiddelde van 3.476 is de meerderheid van de respondenten het eens over dat het vergadermodel meer rust, ruimte en regelmaat biedt.[55]

Door een raadslid wordt overtuigend gesteld dat dit vergadermodel meer ritme en opties om onderwerpen kwalitatief inhoudelijk te bespreken biedt, wat bijdraagt aan het gevoel van rust en ruimte. *'Een van de doelstellingen voor het nieuwe vergadermodel was ook om wat meer rust en ruimte in de agenda te krijgen. En ik denk, (...), dat dat lukt met dit model. Er is echt een duidelijke structuur, week één commissievergaderingen, week twee commissievergaderingen dan hebben we een week 'niets' is niet helemaal waar want die week wordt vaak gebruikt voor buitenraad, werkbezoek, dat soort dingen. En dan in week vier, is dan de besluitvormende raadsvergadering. Nou dat ritme, biedt voldoende mogelijkheid om kwalitatief een onderwerp goed te behandelen, maar het geeft ook rust en ruimte en regelmaat in het vergaderschema.'*[56]

4.2.4 Criterium 4: Je moet kennis kunnen opbouwen. Het vergadermodel is daarop toegerust.

De betrouwbaarheid van de schaal van criterium vier is voldoende om een interpretatie van het gemiddelde van 3.721 van dit variabele te geven (vier items; α = .826).[57] Dit is een positieve uitkomst, en betekent dat de meeste raadsleden vinden dat er ruimte is om kennis op te bouwen in het model en zij beter gebruik kunnen maken van hun specialistische kennis.

Ook bij dit criterium zijn er verschillen in hoe fracties aankijken tegen de kennis opbouw. Sommige fracties zien in dat het van belang is er op te letten dezelfde mensen bij dezelfde commissie te laten zitten, en letten hier op. *'Ligt er aan per fractie, wij kijken er wel echt naar zeg maar, dat dezelfde mensen bij dezelfde onderwerpen zitten, juist om die kennis bij te houden.'*[58] Kleinere fracties hebben hier soms meer moeite mee, aangezien zij met minder personen het lastig vinden één vaste persoon per fractie aan een commissie te laten deelnemen. Voor sommigen zou de commissie beter zijn als er op toe wordt gezien dat er steeds dezelfde mensen zitten: 'Je moet echt tegen commissieleden zeggen: er is één lid, namens één partij, die zit in de zaal.'[59]

Het perspectief van het college op de mogelijkheid tot kennisopbouw in het commissiemodel is kritischer. Hoewel de geïnterviewde collegeleden positief tegenover het commissiemodel staan, zijn ze nog enigszins sceptisch tegenover de kennisopbouw. '*Inhoudelijk vind ik het*

[54] Zie Bijlage IV.
[55] Zie Bijlage II.
[56] Appendix A, Interview 2, p. 15.
[57] Zie Bijlage II.
[58] Appendix A, Groepsgesprek, p. 22.
[59] Appendix A, Interview 5, p. 49.

niet sterk, want de discussie wordt gevoerd met het college, niet met de raadsleden onderling.'[60] Er zou volgens het college nog meer uit het commissiemodel kunnen worden gehaald. '*Ik denk dat je 'm nog wat intensiever zou kunnen gebruiken als je eerst denkt van dit zijn de thema's, en iedereen die hier zit gaat zich daarop verdiepen, we doen hier dus ook aan een stukje deskundigheid vorming. (...) Als je dan toch die standaard-avond hebt, dus de dinsdag, en je houdt er al rekening mee als raadslid, dan zou het wel heel mooi zijn als je die toch voor verdieping zou kunnen gebruiken.*'[61]

4.2.5 Criterium 5: Meer ruimte voor alle fases richting de besluitvorming (Dialoog, Discussie, Debat, Besluit).

Het gemiddelde van criterium vijf is 3.943, wat betekent dat het heel positief is (vijf items; α = .804).[62] Dit houdt in dat raadsleden vinden dat er genoeg ruimte is om hun standpunt te uiten en over standpunten gedachten uit te wisselen (bij commissie- en raadsvergaderingen). Het Lelystadse commissiemodel biedt ten opzichte van het sessiemodel meer ruimte tussen beeld- en oordeelsvorming in de commissies enerzijds en de besluitvorming in de raadsvergaderingen anderzijds, doordat er een week tussen de voorbereidende commissievergaderingen en de besluitvormende raadsvergaderingen zit. Daarnaast vinden voorbereidende - en besluitvormende sessies niet langer op dezelfde avond plaats.[63] Dit zorgt ervoor dat raadsleden meer ruimte hebben om onderling standpunten uit te wisselen en moties en amendementen voor te bereiden voor de raadsvergadering. Uit de interviews kwam naar voren dat dit voor rust zorgt omdat er dan na commissievergaderingen tijd is om met de fractie een standpunt te vormen, voor het politieke debat in de raadsvergadering plaatsvindt.

"Je hebt nu echt tussen de commissievergaderingen en de uiteindelijke raadsvergadering, (...) tijd ertussen zitten, om èn binnen je fractie te overleggen en te bespreken wat je gaat doen. Eventueel andere fracties op te zoeken om gezamenlijk iets van te vinden. En vervolgens kun je in tijd van de raadsvergadering, want die ruimte wordt daar nu ook geboden in de agenda, kun je ook nog wel een stukje debat voeren." [64]

4.3 In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de randvoorwaarden?

4.3.1 Randvoorwaarde 1: Voldoende voorbereidingstijd om kwalitatief voor te bereiden

Randvoorwaarde één gaat over dat er voldoende voorbereidingstijd moet zijn om je als raadslid kwalitatief voor te bereiden op de vergaderingen. Voor randvoorwaarde één is een betrouwbare schaal geconstrueerd, voor commissievergaderingen (M=3.7; twee items; α = .734) en raadsvergaderingen (M=3.79; α = .705).[65] Dit betekent dat de meerderheid van de respondenten zich voldoende voorbereid voelde om het woord te voeren en genoeg tijd had om vergaderingen voor te bereiden. Het commissiemodel zorgt ervoor dat er meer tijd zit

[60] Appendix A, Interview 5 p. 48.
[61] Appendix A, Interview 4, p. 40.
[62] Zie Bijlage II.
[63] Vgl. randvoorwaarde 9, paragraaf 4.3.7.
[64] Appendix A, Interview 2, p.18.
[65] Zie Bijlage II.

tussen de commissie - en raadsvergaderingen, wat kan verklaren dat raadsleden genoeg voorbereidingstijd ondervinden.
Bij het groepsgesprek met de fracties kwam ook naar voren dat het voor sommigen nog niet helemaal duidelijk is dat de technische vragen voorafgaand aan de commissieavond moeten worden gesteld. Een reden dat dit soms nog niet helemaal soepel liep was dat het doorsturen van de technische vragen via iBabs soms niet goed ging.
"Qua tijd en beantwoording (van de technische vragen) gaat het op zich wel goed. Wat er nu de laatste paar keer bleek was dat mensen het op concept zetten, dan gaan ze niet naar de griffie en dan worden ze niet doorgezet."[66]

Daarnaast benoemde een raadslid dit als aandachtspunt: '*(Sommigen) gingen dus hier, in de raadszaal, in de commissie, terwijl het daar niet voor bedoeld was, gingen ze hun technische vragen nog stellen. Politieke vragen kan wel, daar is het juist voor bedoeld, de commissie, maar de technische vragen dat moet dan allemaal al achter de rug zijn.*'[67] Dit is dus nog een aandachtspunt voor raadsleden en voorzitters van de vergaderingen, om te sturen op politiek debat in de commissies en de technische vragen daarvoor in te dienen.

4.3.2 Randvoorwaarde 2: Cultuur van vertrouwen waarin je praat over de hoofdzaken en deze scheidt van de details

Randvoorwaarde twee gaat over de vergadercultuur, en staat eigenlijk los van het vergadermodel zelf. Een vergadermodel kan een goede basis vormen voor een cultuurverandering, maar dit is niet een gegeven. Wel is de schaal die gevormd is voor randvoorwaarde twee betrouwbaar en heeft het een hoog gemiddelde (M=3.986, twee items, α = .858).[68] Dit betekent dat de vertrouwenscultuur als positief wordt ervaren.

Bijna de meerderheid van de raadsleden, 49%, scoort 'eens' of 'helemaal eens' over de vraag over of er een vertrouwenscultuur heerst in de gemeenteraad. 65% scoort 'eens' of 'helemaal eens' als het gaat om de vertrouwenscultuur tussen de raad en het college.[69] Een respondent geeft als reden hiervoor het raadsakkoord en het hebben van neutrale wethouders. *'..en als ik ze bel dan zeggen ze ook, de eerste keer tenminste, ik ben ook jouw wethouder. Dat zijn ze in principe altijd natuurlijk, maar wel vanuit de intentie van ik ben er voor alle partijen. Toen dacht ik ohja, dat is ook zo. Dus dat helpt ook in onderlinge sfeer.'*[70]

Dit perspectief vanuit raadsleden komt overeen met de ervaringen van de wethouders, van wie een stelt: 'Wij zoeken ook, ook als heel college de raad veel op. Veel in gesprek, maar je merkt het met hen ook, en eh, tot nu toe heb ik echt het gevoel dat we de dingen gewoon samen doen. Dus dat vind ik heel plezierig.'[71]

[66] Appendix A, Groepsgesprek, p. 33.
[67] Appendix A, Interview 2, p. 19
[68] Zie Bijlage II.
[69] Zie Bijlage I.
[70] Appendix A, Interview 1, p. 8.
[71] Appendix A, Interview 4, p. 38.

4.3.3 Randvoorwaarde 3: (Vergader)discipline, waarbij termijnen handhaven de regel en niet de uitzondering is

Randvoorwaarde drie gaat over het halen van deadlines, wat samenhangt met randvoorwaarde één, het goed kunnen voorbereiden van de vergaderingen. Randvoorwaarde drie heeft een gemiddelde van 3.667, wat betekent dat de meerderheid van de raad positief of neutraal is tegenover de gestelde deadlines en het halen van deadlines (drie items; α = .879).[72] De normale deadlines worden dus over het algemeen goed ervaren, maar er zijn wel verschillende meningen tussen fracties. bijvoorbeeld voor werkende raadsleden die het lastig vinden als de deadline pas op maandag is: *'Dat (de deadlines opgeschoven zijn naar maandag) vind ik dus zelf wel vervelend, want dan krijg ik op maandag de moties en dan heb ik geen tijd want ik werk gewoon door de week.'*[73]. Dat fracties hier verschillend over denken wordt nog eens benadrukt *'Ik was het ook eens met die vrijdag (...). Alleen hij is naar de maandag gezet omdat sommige dus later wilden. Die ligt dus heel erg uit elkaar.'*[74]

Ondanks de verschillende meningen van fracties, kwam uit de enquête dat de vaste deadlines voor het normale vergaderschema goed werkten.

4.3.4 Randvoorwaarde 4: Later starten dan 19:00 uur voor de werkende raadsleden/fractieassistenten

Deze randvoorwaarde is erg duidelijk. De starttijd is van 19:00 uur naar 19:30 uur verplaatst voor alle vergaderingen van het model. Het is dus duidelijk dat aan deze randvoorwaarde is voldaan. Van de respondenten is 68% het er mee eens of helemaal mee eens dat de nieuwe starttijd van 19.30 uur beter is.[75] Er is dus overduidelijk een meerderheid van de raadsleden/fractieassistenten die de nieuwe starttijd beter vindt.

4.3.5 Randvoorwaarde 6: Partijen groot en klein moeten aan bod kunnen komen

Deze randvoorwaarde heeft als doel dat zowel grote als kleine fracties genoeg aan bod komen tijdens vergaderingen. De respondenten zijn nogal verdeeld over of fractiegrootte een rol speelt tijdens vergaderingen. de meerderheid van de respondenten is van mening dat zowel bij commissievergaderingen (51%) als bij raadsvergaderingen (54%) fractieomvang een rol speelt. Bij raadsvergaderingen oordeelt de meerderheid dat elke fractie goed kan meekomen (57% 'eens' of 'helemaal eens'). Echter, bij commissievergaderingen is dit meer verdeeld (maar 40% 'eens' of 'helemaal eens') en vindt men dat niet elke fractie even goed kan meekomen (zie Figuur 6).[76]

[72] Zie Bijlage II.
[73] Appendix A, Groepsinterview, p. 34.
[74] Appendix A, Groepsinterview, p. 34.
[75] Zie Bijlage I.
[76] Zie Bijlage I.

Figuur 6
Commissievergaderingen

21. Fractieomvang speelt een rol bij de commissievergaderingen.	**6%**	**14%**	**26%**	**31%**	**20%**	**3%**
22. Elke fractie kan even goed meedoen met commissievergaderingen.	**9%**	**20%**	**11%**	**31%**	**17%**	**11%**

Raadsvergaderingen

17. Fractieomvang speelt een rol bij de raadsvergaderingen.	**6%**	**17%**	**17%**	**40%**	**14%**	**0%**
18. Elke fractie kan even goed meedoen met raadsvergaderingen.	**6%**	**14%**	**11%**	**43%**	**14%**	**6%**

Uit uitkomsten van de enquête, zien we dat de kleinste fracties niet het idee hebben dat fractieomvang een rol speelt bij commissie- of raadsvergaderingen. Zij vinden dat ze goed mee kunnen doen in zowel commissie - als raadsvergaderingen. Het kan zo zijn dat het voor de kleinere fracties wel meer vergaderingen betekent, omdat voor kleinere fracties het lastiger is om te zorgen dat één raadslid maar naar één commissieavond hoeft.
Een raadslid stelde: *'Daar moet je dus keuzes in maken. Je moet niet een heel vergadermodel gaan inrichten op kleine fracties.'*[77] *en als reactie daarop: 'Ik vind dat ook niet erg want dat is gewoon de werking van de democratie. Laten we daar dan niet moeilijk over doen.'*[78] Echter, kleine fracties zouden ook geen extra last moeten ondervinden aan een vergadermodel. Dit gebeurt ook niet, zo stelt een van de kleinere fracties dat het meekrijgen van alle commissievergaderingen goed te doen is door de aanwezige fractieondersteuning.[79]

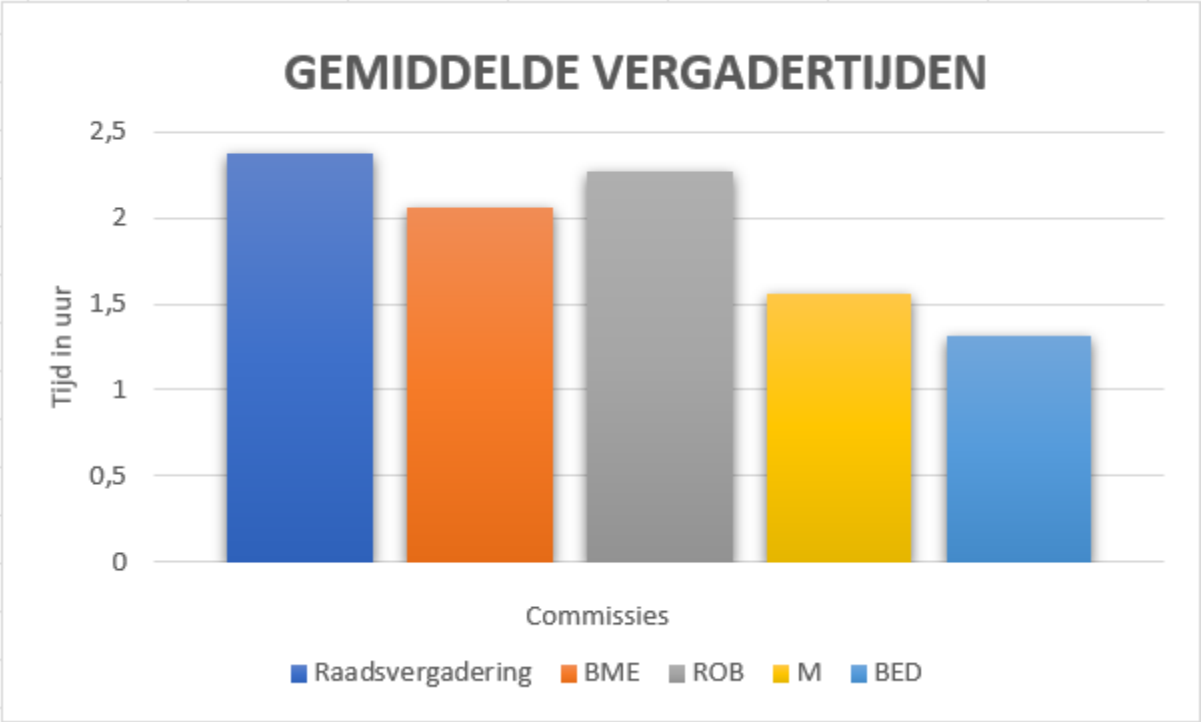
4.3.6 Randvoorwaarde 7 & 8: Aantal vergaderavonden beperken/niet teveel versnipperen & aantal vergaderuren niet laten toenemen

In het Lelystadse commissiemodel zijn er twee commissie avonden en een raadsvergadering. Het aantal vergaderingen is dus toegenomen ten opzichte van het vorige model. Dit is omdat de 2x2 structuur wordt gehanteerd in plaats van de 1x3 structuur (68% van de raadsleden is het 'eens' of 'helemaal eens' dat een 2x2 model beter is dan een 1x3 model).[80] Daarnaast blijven de vergaderingen binnen de gestelde tijden, dus binnen de drie uur die per vergadering staat (zie figuur 7).[81]

[77] Appendix A, p. 33.
[78] Appendix A, p. 33.
[79] Appendix A, p.7.
[80] Zie Bijlage I.
[81] 'Dashboard Lelystad - iBabs RIS', lelystad.bestuurlijkeinformatie.nl.; Raad van de gemeente Lelystad, Raadsbesluit aanpassing vergadermodel, 1 november 2022.

Raadsleden geven in de interviews ook aan dat ze ook het gevoel hebben minder tijd kwijt te zijn aan vergaderingen. Er wordt een vergelijking gemaakt met het vorige vergadermodel. '*Vergelijk nou eens alleen de vergaderingen, dan moet je ook appels met appels vergelijken. De BOB vergaderingen en de commissievergaderingen. En dan denk ik dat ik echt minder tijd aan commissievergaderingen kwijt ben.*'[82]

Figuur 7

Deze grafiek geeft een overzicht van de gemiddelde vergaderuren van de raadsvergaderingen en de commissievergaderingen van gemeenteraad Lelystad van de periode januari tot en met mei 2023.

4.3.7 Randvoorwaarde 9: Besluitvorming niet op dezelfde avond als de voorbereidende sessie

De meeste respondenten zijn erg tevreden over de scheiding van voorbereidende sessies en de besluitvorming. Dit is natuurlijk inherent aan het commissiemodel, waar besluitvorming alleen in de raadsvergaderingen plaatsvindt. Uit de enquête blijkt dat 63% dit goed vindt en maar 9% het hiermee oneens is.[83]

4.3.8 Randvoorwaarde 10: De juiste mensen moeten naar de juiste sessies kunnen gaan

Deze randvoorwaarde stelt dat het commissiemodel wel de mogelijkheid moet bieden aan raadsleden om bij de juiste sessies aan te sluiten. De uitkomsten van de vragen die deze randvoorwaarden toetsen is een beetje tegenstrijdig. Bijna driekwart (71%) van de respondenten vindt dat ze aan kunnen sluiten bij de relevante commissievergaderingen, maar veel geven ook aan 29% dat behandeling van onderwerpen waar ze bij willen zijn tegelijk plaatsvindt (zie Figuur 8).[84]

[82] Appendix A, Groepsinterview, p. 31.
[83] Zie Bijlage I.
[84] Zie Bijlage I.

Figuur 8

4. Het lukt me aan te sluiten bij de (voor mij) relevante commissievergaderingen.	**0%**	**6%**	**23%**	**60%**	**11%**	**0%**
5. Behandeling van onderwerpen waar ik bij wil zijn, gebeurt tegelijkertijd doordat commissievergaderingen parallel aan elkaar plaatsvinden.	**0%**	**34%**	**31%**	**26%**	**3%**	**6%**

Hier zijn een aantal verklaringen voor. Ten eerste is het inherent aan de parallelle commissies dat sommige onderwerpen parallel aan elkaar plaatsvinden. Daarnaast is het voor sommige fracties nog niet mogelijk om één persoon per commissievergadering in te zetten, wat kan verklaren waarom sommige respondenten aangeven dat behandeling van onderwerpen tegelijk gebeurt. Op zich zou het 2x2 model, zoals uit de reacties op vraag 4 in Figuur 8 blijkt, moeten zorgen dat de raadsleden zo veel mogelijk kunnen aansluiten bij de voor hen relevante commissievergaderingen.

Uit de interviews kwam daarnaast nog naar voren dat het minder efficiënt is en voor minder rust zorgt als het wisselen van wethouders tussen de commissies niet goed verloopt. Uit het groepsinterview kwam zo naar voren dat er soms in een commissie moet worden gewacht als in een andere commissie een agendapunt uitloopt. *'Wij hebben wel een paar keer nu meegemaakt, dat de ene sessie afgelopen is voor tijd, en dat we dan met de volgende sessie willen starten, alleen dan is de wethouder die over het onderwerp gaat nog bezig bij de andere sessie, en die loopt dan uit vervolgens, omdat die zich niet aan de tijd houden. Dus dan moet je in plaats van vijftien minuten misschien wel een half uur wachten, en dat vind ik heel inefficiënt.*'[85]

Een tweetal oplossingen voor dit probleem kwam naar voren vanuit het groepsinterview zelf. Als eerste zou de agendacommissie nog beter kunnen kijken naar hoe onderwerpen op de agenda komen en de wethouders worden ingepland; *'vanuit mijn fractie is er ook commentaar wat betreft die aansluiting op die onderwerpen (...), misschien is dat iets voor de agendacommissie om te kijken of je toch niet onderwerpen (beter kan inplannen).*'[86] Daarnaast wordt als optie gegeven om nog eens te kijken naar de commissie indeling en deze eventueel aan te passen zodat wethouders minder hoeven te wisselen. Er zou dan wel in samenspraak met zowel de griffie en agendacommissie naar moeten worden gekeken. Een raadslid stelt: '*Ik vind het een goed punt, de indeling van de commissies, (...) En dat lijkt me heel goed dat dat in samenspraak met de wethouders en de griffier gedaan wordt, en dat de agendacommissie dan…*', een ander vult aan: '*gewoon nog een keer hoog over dan opnieuw die commissies verdelen*.'[87]

[85] Appendix A, Groepsinterview, p. 28
[86] Appendix A, Groepsinterview, p. 28
[87] Appendix A, Groepsinterview, p. 29

5. Conclusie

Onze onderzoeksvraag luidt: *Hoe functioneert het commissiemodel en voldoet het vergadermodel aan de criteria en randvoorwaarden?*

Allereerst hebben we in het tweede hoofdstuk uitgebreid antwoord gegeven op de eerste deelvraag: *Hoe functioneert het nieuwe commissie(vergader)model?* Vervolgens zijn we in het derde hoofdstuk ingegaan op de onderzoeksresultaten. De kwantitatieve uitkomsten van de enquête hebben we in een context geplaatst door middel van de kwalitatieve uitkomsten, te weten de interviews en het groepsgesprek.

Ook de tweede en derde deelvragen zijn positief beantwoord. Uit de uitkomsten van de enquête blijkt dat respondenten over het algemeen erg tevreden zijn over het commissiemodel. Hiermee hebben we de tweede deelvraag: *Zijn betrokkenen tevreden over het functioneren van het vergadermodel?* beantwoord. Ook de derde deelvraag: *In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de criteria?* is positief beantwoord, aangezien op basis van de enquêteresultaten aangetoond kan worden dat aan alle 5 de criteria is voldaan.

Dan de laatste deelvraag: *In hoeverre voldoet het vergadermodel aan de randvoorwaarden?* Er kan gezegd worden dat er met zekerheid is voldaan aan de volgende randvoorwaarden:

- Voldoende voorbereidingstijd om kwalitatief voor te bereiden.
- Cultuur van vertrouwen waarin je praat over de hoofdzaken en deze scheidt van de details.
- Met (vergader)discipline, waarbij termijnen handhaven de regel en niet de uitzondering is.
- Later starten dan 19:00 uur voor de werkende raadsleden/fractie-assistenten.
- Aantal vergaderavonden beperken/niet te veel versnipperen.
- Aantal vergaderuren niet laten toenemen.
- Besluitvorming niet op dezelfde avond als de voorbereidende sessie.

Dit blijkt, zoals uitgebreid in het vorige hoofdstuk beschreven, uit de data verkregen met de enquête. Dit betekent dat er aan drie van de tien randvoorwaarden niet is voldaan.

Allereerst randvoorwaarde vijf, het opzetten van een Lange Termijn Agenda. Deze is niet gerealiseerd. Zoals eerder in het rapport genoemd, is deze randvoorwaarde ook niet meegenomen in dit onderzoek. Een invulling van een Lange Termijn Agenda zou in de toekomst wel een waardevolle toevoeging zijn aan het vergadermodel. Aan deze randvoorwaarde is dus (nog) niet voldaan.[88]

Uit de data van twee randvoorwaarden kan geen eenduidige conclusie worden getrokken. Het is dus niet zeker of aan deze randvoorwaarden is voldaan. Bij randvoorwaarde zes (*Partijen groot en klein moeten aan bod kunnen komen.*) gaat het voornamelijk over of alle fracties goed mee kunnen komen. Het verschil in antwoorden van de respondenten kan worden beïnvloed door politieke meningen en dat meningsverschillen tussen fracties hierover zullen blijven bestaan in het vergadermodel. Wel is uit de data naar voren gekomen dat kleinere fracties juist positief oordelen over participeren in het commissiemodel.

[88] Zie paragraaf 3.6.2.

Randvoorwaarde tien (*De juiste mensen moeten naar de juiste sessies kunnen gaan. Dus aanwezig kunnen zijn bij de onderwerpen waar je woordvoerder bent (geen parallelle sessies in hetzelfde domein).*) gaat over het aansluiten bij de juiste sessies door raadsleden. De antwoorden op de twee vragen hierover waren tegenstrijdig, aangezien bijna driekwart van de respondenten wel vond dat ze aan konden sluiten bij de voor hen relevante commissievergaderingen. Echter, bijna een derde van de respondenten benoemt dat de behandeling van onderwerpen waar ze bij willen zijn, tegelijk plaatsvinden.

Er zou nog eens kunnen worden aangegeven dat het bijwonen van een vaste commissie de beste manier is om gebruik te maken van het commissiemodel. Dat kan ervoor zorgen dat raadsleden minder het gevoel krijgen dat ze iets missen in een andere sessie. Hieronder benoemen we nog wat opvallende punten uit het onderzoek, en doen we een aantal aanbevelingen.

5.1 Meer gebruik maken van kennis opbouw

Kennisopbouw is een van de belangrijkste redenen dat er is gekozen voor een commissiemodel. De raad van Lelystad kan de commissies nog beter benutten om kennis op te bouwen dan nu gebeurd. Er zijn een paar punten waar op kan worden gelet zodat raadsleden nog meer kennis zouden kunnen opbouwen in commissies.

Voor een goede kennisopbouw is het belangrijk om voorbereid naar vergaderingen te komen. Raadsleden gaven aan dat ze goed voorbereid zijn voor vergaderingen. Om te zorgen dat dit zo blijft, zou nogmaals het proces van het stellen van technische vragen uit kunnen worden gelegd en benadrukt dat in de commissievergaderingen de focus op politiek debat en beleidskeuzes ligt, in plaats van technische vragen van het dossier. Dit zodat de commissies effectiever worden gebruikt om kennis op te bouwen over onderwerpen of politieke debatten over de dossiers.

Als laatst zou in commissies naast de agendapunten meer tijd kunnen worden genomen om inhoudelijke kennis en deskundigheid op te bouwen. Bijvoorbeeld door soms een agendapunt toe te voegen aan de agenda om een onderwerp meer uit te diepen.

5.2 Aanwezig bij de juiste sessies en soepele overgang

De aanwezigheid van raadsleden bij de juiste sessies lukt goed. Echter, er zou nog eens kunnen worden gekeken naar de verdeling van onderwerpen tussen commissies. Ten eerste gaven sommige raadsleden aan dat de indeling van onderwerpen soms logischer kan, anderzijds blijft het lastig om onderwerpen zo te verdelen dat een commissie altijd precies de passende relevante onderwerpen heeft. Het kijken naar de indeling van commissies is ook relevant om te zorgen dat wethouders minder hoeven te wisselen of efficiënter kunnen wisselen. Er zou dan wel in samenspraak met zowel de griffie en agendacommissie naar moeten worden gekeken. Daarnaast is het een optie om als agendacommissie nog meer aandacht te besteden aan de agenda’s van commissies als wethouders moeten wisselen.

5.3 Vergaderpraktijk

Wat voornamelijk opvalt is dat er vooral opmerkingen of verbeterpunten liggen in de vergaderpraktijk. Er is weinig tot geen kritiek op het vergadermodel zelf. De vergaderpraktijk en de vergadercultuur veranderen is lastiger. Het kan productief zijn om als raad een keer een discussie te voeren over wat de verwachtingen zijn qua omgang met elkaar en invulling van bepaalde aspecten voor het vergadermodel.

Een onderwerp dat uit de interviews naar voren is gekomen, is het voorzitten van de commissies. De voorzitters verschillen van elkaar en zijn verschillend in hoe ze omgaan in het hanteren van de tijd voor agendapunten en het leiden van debat/discussies. Het is goed om hier nog eens kritisch naar te kijken. Wat wordt verwacht van de voorzitters? Zouden de voorzitters onderling meer kennis moeten delen? Dit is echt een voorbeeld van vergadercultuur waar de raad samen met de voorzitterspoule nog een discussie over kan voeren.

Literatuur

Bijlagen Nationaal Raadsledenonderzoek, Nijmegen: Daadkracht 2019.

‘Dashboard Lelystad - iBabs RIS’, lelystad.bestuurlijkeinformatie.nl

R. Fennema, *Invloed van het vergadermodel op de vergadercultuur van gemeenteraden* (afstudeerscriptie Leeuwarden), 2021.

‘Hoe werkt een vergadermodel?’, periklesinstituut.nl.

‘Inspreken op de agenda’, lelystad.nl.

Griffie van de gemeente Lelystad, *Besluitenlijst werkgroep vergadermodel*, 8 augustus 2022

Griffie van de gemeente Lelystad, *CONCEPT raadsvoorstel Aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022

Griffie van de gemeente Lelystad, *Indeling commissies*, 16 januari 2023.

Griffie van de gemeente Lelystad, *Raadsvoorstel aanpassing vergadermodel*, 29 september 2022.

Van Kalken e.a., *Een routekaart voor raadsakkoorden: varianten, ervaringen en lessen*, Rotterdam-Leiden: Erasmus School of Law, Erasmus School of Social and Behavioral Sciences & Stichting Thorbecke Leerstoel 2021.

Nationaal Raadsledenonderzoek, Nijmegen: Daadkracht 2019.

Op het tweede gezicht. Gemeentelijke vergaderpraktijken nader beschouwd, Den Haag: VNG 2009.

Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsakkoord 2022-2026*, vastgesteld in de raadsvergadering van 28 juni 2022..

Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsbesluit aanpassing vergadermodel*, 1 november 2022.

Raad van de gemeente Lelystad, *Raadsbesluit vaststelling Reglement van Orde voor de raad van Lelystad 2022*, 20 december 2022.

Bijlage I - Enquête uitkomsten

ENQUÊTE UITKOMSTEN	Helemaal oneens	Oneens	Neutraal	Eens	Helemaal Eens	Geen mening
1. Ik vind dat de commissievergaderingen soepel verlopen.	3%	5%	30%	49%	14%	0%
2. Ik vind dat de raadsvergaderingen soepel verlopen.	3%	19%	19%	51%	5%	3%
3. Ik ben tevreden over de manier waarop wordt vergaderd.	3%	14%	24%	49%	8%	3%
4. Het vergaderen in commissies zorgt ervoor dat ik me gehoord voel.	3%	8%	22%	54%	11%	3%
5. De nieuwe starttijd (19:30) bevalt mij beter dan de oude starttijd (19:00).	3%	19%	11%	19%	49%	0%
6. De verdeling van twee parallelle commissievergaderingen op twee verschillende avonden is goed.	3%	11%	16%	51%	19%	0%
7. Ik vind het huidige 2x2 commissiemodel beter dan een 1x3 commissiemodel (drie commissies die op één avond vergaderen).	3%	11%	16%	30%	38%	3%
Commissievergaderingen						
1.Bij de commissievergaderingen worden vaak belangenorganisaties betrokken als het gaat over een specifiek onderwerp.	6%	11%	29%	46%	6%	3%
2. Er zijn genoeg mogelijkheden voor burgers om inspraak te hebben in de commissievergaderingen.	0%	14%	11%	54%	17%	3%
3. Relevante belangenorganisaties schuiven vaak genoeg aan bij commissievergaderingen.	6%	20%	20%	46%	9%	0%
3. Wanneer een onderwerp binnen mijn expertise ligt, heb ik het gevoel dat er naar mij wordt geluisterd.	3%	3%	11%	66%	14%	3%

4. Het lukt me aan te sluiten bij de (voor mij) relevante commissievergaderingen.	**0%**	**6%**	**23%**	**60%**	**11%**	**0%**
5. Behandeling van onderwerpen waar ik bij wil zijn, gebeurt tegelijkertijd doordat commissievergaderingen parallel aan elkaar plaatsvinden.	**0%**	**34%**	**31%**	**26%**	**3%**	**6%**
6. De agenda zorgt ervoor dat de commissievergaderingen gestructureerd verlopen.	**0%**	**6%**	**17%**	**66%**	**11%**	**0%**
7. Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden/fractieassistenten gegeven in commissievergaderingen.	**6%**	**11%**	**9%**	**63%**	**11%**	**0%**
8. Als raadslid/fractieassistent krijg ik minder spreektijd wanneer een agendapunt door het college is aangedragen.	**11%**	**49%**	**23%**	**9%**	**0%**	**9%**
9. Er is genoeg tijd in commissievergaderingen om alle punten goed te bespreken.	**3%**	**14%**	**23%**	**43%**	**17%**	**0%**
10. Er zijn te veel agendapunten per vergadering.	**11%**	**46%**	**29%**	**6%**	**6%**	**3%**
11. Er wordt te snel door alle agendapunten heen gegaan omdat er tijdnood is.	**14%**	**37%**	**17%**	**23%**	**9%**	**0%**
12. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten.	**0%**	**14%**	**14%**	**57%**	**14%**	**0%**
13. Commissievergaderingen duren te lang.	**11%**	**43%**	**37%**	**6%**	**3%**	**0%**
14. Door in een vaste commissie te zitten heb ik het gevoel dat ik kennis opbouw over de besproken onderwerpen.	**11%**	**11%**	**14%**	**29%**	**34%**	**0%**
15. Er wordt veel informatie gedeeld in de commissievergaderingen.	**3%**	**9%**	**20%**	**57%**	**11%**	**0%**
16. De commissievergaderingen zijn een goede inhoudelijke voorbereiding op de besluitvorming in de raadsvergadering.	**3%**	**6%**	**23%**	**43%**	**26%**	**0%**

17. Doordat onderwerpen per domein worden behandeld komt mijn pecialistische kennis beter tot zijn recht.	**3%**	**9%**	**14%**	**57%**	**17%**	**0%**
18. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.	**0%**	**9%**	**9%**	**60%**	**23%**	**0%**
19. Ik heb te weinig tijd om commissievergaderingen goed voor te bereiden.	**17%**	**34%**	**26%**	**20%**	**3%**	**0%**
20. Vergaderstukken voor commissievergaderingen zijn op tijd beschikbaar.	**6%**	**17%**	**20%**	**49%**	**6%**	**3%**
21. Fractieomvang speelt een rol bij de commissievergaderingen.	**6%**	**14%**	**26%**	**31%**	**20%**	**3%**
22. Elke fractie kan even goed meedoen met commissievergaderingen.	**9%**	**20%**	**11%**	**31%**	**17%**	**11%**
23. De gestelde deadlines voorafgaand aan commissievergaderingen zijn haalbaar.	**3%**	**17%**	**29%**	**46%**	**6%**	**0%**
24. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.	**3%**	**20%**	**40%**	**31%**	**3%**	**3%**
25. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.	**9%**	**40%**	**37%**	**6%**	**0%**	**9%**
Raadsvergaderingen						
1. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten.	**3%**	**9%**	**14%**	**43%**	**23%**	**0%**
2. Tijdens raadsvergaderingen kan ik goed mijn standpunt over een onderwerp kwijt.	**3%**	**9%**	**11%**	**40%**	**17%**	**0%**
3. Er is vaak te weinig tijd om standpunten van anderen te horen.	**6%**	**43%**	**17%**	**23%**	**0%**	**0%**
4. Het debat tijdens raadsvergaderingen zorgt ervoor dat er goed geïnformeerd wordt gestemd over agendapunten.	**0%**	**20%**	**23%**	**37%**	**11%**	**0%**
5. Er is voldoende ruimte voor de voorbereiding van moties en amendementen.	**0%**	**17%**	**26%**	**43%**	**9%**	**3%**

6. Voorbereiding van - en besluitvorming over onderwerpen zijn voldoende van elkaar gescheiden.	**0%**	**9%**	**17%**	**46%**	**17%**	**3%**
7. De agenda zorgt ervoor dat de raadsvergaderingen gestructureerd verlopen.	**3%**	**0%**	**20%**	**49%**	**23%**	**0%**
8. Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden gegeven in raadsvergaderingen.	**0%**	**0%**	**26%**	**43%**	**23%**	**3%**
9. Er is genoeg tijd om alle agendapunten goed te bespreken.	**0%**	**6%**	**14%**	**51%**	**20%**	**3%**
10. Er zijn te veel agendapunten per vergadering.	**9%**	**51%**	**20%**	**14%**	**0%**	**0%**
11. Er wordt te snel door alle agendapunten heen gegaan omdat er tijdnood is.	**11%**	**46%**	**23%**	**11%**	**3%**	**0%**
12. Raadsvergaderingen duren te lang.	**9%**	**46%**	**23%**	**14%**	**3%**	**0%**
13. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.	**3%**	**6%**	**3%**	**54%**	**20%**	**0%**
14. Ik heb te weinig tijd om raadsvergaderingen goed voor te bereiden.	**9%**	**49%**	**11%**	**14%**	**0%**	**0%**
15. Er is een vertrouwenscultuur binnen de gemeenteraad.	**9%**	**9%**	**20%**	**40%**	**9%**	**6%**
16. Er is een vertrouwensrelatie tussen de gemeenteraad en het college.	**0%**	**9%**	**14%**	**51%**	**14%**	**3%**
17. Fractieomvang speelt een rol bij de raadsvergaderingen.	**6%**	**17%**	**17%**	**40%**	**14%**	**0%**
18. Elke fractie kan even goed meedoen met raadsvergaderingen.	**6%**	**14%**	**11%**	**43%**	**14%**	**6%**
19. Vergaderstukken voor raadsvergaderingen zijn op tijd beschikbaar.	**3%**	**9%**	**20%**	**54%**	**9%**	**0%**
20. De gestelde deadlines voorafgaand aan raadsvergaderingen zijn haalbaar.	**3%**	**9%**	**26%**	**46%**	**6%**	**0%**
21. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.	**3%**	**0%**	**37%**	**40%**	**6%**	**3%**

22. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.	**9%**	**37%**	**31%**	**6%**	**3%**	**3%**

Bijlage II - Constructie variabelen en descriptieve statistieken

Deze bijlage geeft een overzicht van de schalen die zijn gebruikt en de betrouwbaarheid ervan.
Een (N) achter een vraag betekent dat die vraag negatief is geformuleerd, een hogere score betekent dan alsnog een positieve uitkomst.

De schaal is van helemaal oneens (1) naar helemaal eens (5). Daarnaast is er een optie (6) weet ik niet / geen mening. De Cronbach alpha geeft de mate van samenhang van verschillende enquêtevragen aan, en of die vragen het construct (het variabele) goed meten.. Wanneer de alpha >0.7 is dan kan men het variabele in één keer interpreteren. Wanneer dit niet het geval is gaan we in de resultaten-analyse in op de antwoorden op de verschillende vragen.

TEVREDENHEID VERGADERMODEL (M=3.588; SD=0.736; Cronbach's alpha=0.742)
1. Ik vind dat de commissievergaderingen soepel verlopen.
2. Ik vind dat de raadsvergaderingen soepel verlopen.
3. Ik ben tevreden over de manier waarop wordt vergaderd.
4. Het vergaderen in commissies zorgt ervoor dat ik me gehoord voel.

CRITERIA VERGADERMODEL

CRITERIA 1 (M=3.524; SD=0.894; Cronbach's alpha=0.819)
1. Bij de commissievergaderingen worden vaak belangenorganisaties betrokken als het gaat over een specifiek onderwerp.
2. Er zijn genoeg mogelijkheden voor burgers om inspraak te hebben in de commissievergaderingen.
3. Relevante belangenorganisaties schuiven vaak genoeg aan bij commissievergaderingen.

CRITERIA 2 (M=3.821; SD=0.362; Cronbach's alpha=0.603)
1.Wanneer een onderwerp binnen mijn expertise ligt, heb ik het gevoel dat er naar mij wordt geluisterd.
2. De agenda zorgt ervoor dat de commissievergaderingen gestructureerd verlopen.
3. Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden/fractieassistenten gegeven in commissievergaderingen.
4. Als raadslid/fractieassistent krijg ik minder spreektijd wanneer een agendapunt door het college is aangedragen. (N)

CRITERIA 3 (M=3.476; SD=0.947; Cronbach's alpha=0.814)
1.Er is genoeg tijd in commissievergaderingen om alle punten goed te bespreken.
2. Er zijn te veel agendapunten per vergadering.(N)
3. Er wordt te snel door alle agendapunten heen gegaan omdat er tijdnood is. (N)

CRITERIA 4 (M=3.721 ; SD=0.866; Cronbach's alpha=0.826)

1.Door in een vaste commissie te zitten heb ik het gevoel dat ik kennis opbouw, over de besproken onderwerpen.
2. Er wordt veel informatie gedeeld in de commissievergaderingen.
3. De commissievergaderingen zijn een goede inhoudelijke voorbereiding op de besluitvorming in de raadsvergadering.
4. Doordat onderwerpen per domein worden behandeld komt mijn specialistische kennis beter tot zijn recht.

CRITERIA 5 (M=3.943; SD=1.019; Cronbach's alpha=0.804)
1. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten (bij commissievergaderingen).
2. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten (bij raadsvergaderingen).
3.Tijdens raadsvergaderingen kan ik goed mijn standpunt over een onderwerp kwijt.
4.Er is vaak te weinig tijd om standpunten van anderen te horen (bij raadsvergaderingen). (N)
5. Het debat tijdens raadsvergaderingen zorgt ervoor dat er goed geïnformeerd wordt gestemd over agendapunten.

RANDVOORWAARDEN VERGADERMODEL

RANDVOORWAARDE 1
Commissievergaderingen (M=3.7; SD=0.859; Cronbach's alpha=0.734)
1. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.
2. Ik heb te weinig tijd om vergaderingen goed voor te bereiden. (N)

Raadsvergaderingen (M=3.785; SD=1.482; Cronbach's alpha=0.705)
1. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.
2. Ik heb te weinig tijd om vergaderingen goed voor te bereiden. (N)

RANDVOORWAARDE 2 (M=3.9857; SD=1.32; Cronbach's alpha=0.858).
1.Er is een vertrouwenscultuur binnen de gemeenteraad.
2. Er is een vertrouwensrelatie tussen de gemeenteraad en het college.

RANDVOORWAARDE 3
Commissievergaderingen (M=3.095; SD=0.712 ; Cronbach's alpha=0.377).
1.De gestelde deadlines voorafgaand aan commissievergaderingen zijn haalbaar.
2. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.
3. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.(N)

Raadsvergaderingen (M=3.667 ; SD=1.362 ; Cronbach's alpha=0.879).
1.De gestelde deadlines voorafgaand aan commissievergaderingen zijn haalbaar.
2. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.
3. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.(N)

RANDVOORWAARDE 4 (M=3.724 ; SD=0.802; Cronbach's alpha=0.468)
1. De nieuwe starttijd (19:30) bevalt mij beter dan de oude starttijd (19:00).
2. Commissievergaderingen duren te lang. (N)

3. Raadsvergaderingen duren te lang. (N)

RANDVOORWAARDE 5 - Niet opgenomen in dit onderzoek.
Niet in de enquête vragen over opgenomen. Geen data over beschikbaar.

RANDVOORWAARDE 6 (M=3.129; SD=1.172; Cronbach's alpha=0.582)
1.Fractie omvang speelt een rol bij de raadsvergaderingen. (N)
2. Elke fractie kan even goed meedoen met commissievergaderingen.

Raadsvergaderingen (M=3.343 ; SD=1.305; Cronbach's alpha=0.693).
1..Fractie omvang speelt een rol bij de commissievergaderingen. (N)
2.Elke fractie kan even goed meedoen met raadsvergaderingen.

RANDVOORWAARDE 7 & RANDVOORWAARDE 8 (M=3.851; SD=0.863; Cronbach's alpha=0.436)
1. De verdeling van twee parallelle commissievergaderingen op twee verschillende avonden is goed.
2. Ik vind het huidige 2x2 commissiemodel beter dan een 1x3 commissiemodel (drie commissies die op één avond vergaderen).

RANDVOORWAARDE 9
Besluitvorming gescheiden (M=3.886; SD=1.00; Cronbach's alpha=0.554).
1.Er is voldoende ruimte voor de voorbereiding van moties en amendementen.
2. Voorbereiding van - en besluitvorming over onderwerpen zijn voldoende van elkaar gescheiden.

RANDVOORWAARDE 10 (M=3.486 ; SD=0.733; Cronbach's alpha=0.362)
1.Het lukt me aan te sluiten bij de (voor mij) relevante commissievergaderingen.
2. Behandeling van onderwerpen waar ik bij wil zijn, gebeuren tegelijkertijd doordat commissievergaderingen parallel aan elkaar plaatsvinden. (N)

Bijlage III - Vragenlijst enquête

INLEIDING

Deze enquête gaat over het vergadermodel van de gemeenteraad van Lelystad. Na een algemeen gedeelte vragen we u te reageren op een aantal stellingen over commissievergaderingen. Als laatste volgen een aantal stellingen over raadsvergaderingen. Het invullen van de enquête duurt ongeveer 15 minuten.

Alvast bedankt voor het invullen van deze enquête.

ALGEMENE VRAGEN

1. Wat is uw functie?
- Ik ben raadslid.
- Ik ben fractieassistent.

De volgende twee vragen zullen worden gebruikt om de representativiteit van de uitkomsten van de enquête te toetsen. Deze resultaten blijven volledig vertrouwelijk en zullen niet aan de uitkomsten in de eindrapportage worden gekoppeld.

2. Hoelang bent u raadslid/fractieassistent?
- Sinds de verkiezingen van maart 2022.
- Voor de verkiezingen van maart 2022 was ik al raadslid/fractieassistent.

3. Voor welke fractie bent u actief?
- VVD
- JongLelystad
- Leefbaar Lelystad
- GroenLinks
- ChristenUnie
- PvdA
- InwonersPartij
- Partij voor de Vrijheid
- D66
- Mooi Lelystad
- SP
- Forum voor Democratie
- CDA

DEEL 1

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Ik vind dat de commissievergaderingen soepel verlopen.
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)

2. Ik vind dat de raadsvergaderingen soepel verlopen.
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)
3. Ik ben tevreden over de manier waarop wordt vergaderd
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)
4. Het vergaderen in commissies zorgt ervoor dat ik me gehoord voel.
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)
5. De nieuwe starttijd (19:30) bevalt mij beter dan de oude starttijd (19:00).
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)
6. De verdeling van 2 parallelle commissievergaderingen op 2 verschillende avonden (4 in totaal) is goed.
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)
7. Ik vind het huidige 2x2 commissiemodel beter dan een 1x3 commissiemodel (drie commissies die op één avond vergaderen).
    a. [Invulvak] Waarom vindt u dat? (Optioneel)

[Invulvakken]
- Wat is er goed aan het huidige vergadermodel? (Deze vraag is niet verplicht).
- Wat zijn de verbeterpunten van het huidige vergadermodel? (Deze vraag is niet verplicht).

DEEL 2 | STELLINGEN OVER COMMISSIEVERGADERINGEN

Let op, dit gedeelte gaat alleen over commissievergaderingen.

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Bij de commissievergaderingen worden vaak belangenorganisaties betrokken als het gaat over een specifiek onderwerp
2. Er zijn genoeg mogelijkheden voor burgers om inspraak te hebben tijdens de commissievergaderingen
3. Relevante belangenorganisaties schuiven vaak genoeg aan bij commissievergaderingen

[Invulvak]
- Voegt het waarde toe dat burgers kunnen inspreken in commissievergaderingen? (Deze vraag is niet verplicht)

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Wanneer een onderwerp binnen mijn expertise ligt, heb ik het gevoel dat er naar mij wordt geluisterd.
2. Het lukt me aan te sluiten bij de (voor mij) relevante commissievergaderingen.

3. Behandeling van onderwerpen waar ik bij wil zijn, gebeuren tegelijkertijd doordat commissievergaderingen parallel aan elkaar plaatsvinden.
4. De agenda zorgt ervoor dat de commissievergaderingen gestructureerd verlopen
5. Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden gegeven in commissievergaderingen
6. Als raadslid krijg ik minder spreektijd wanneer een agendapunt door het college is aangedragen
7. Er is genoeg tijd in de commissievergaderingen om alle punten goed te bespreken
8. Er zijn te veel agendapunten per commissievergadering
9. Er wordt te snel door alle agendapunten heen gegaan omdat er tijdnood is
10. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten
11. Commissievergaderingen duren te lang.

[Invulvak]

- Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Door in een vaste commissie te zitten heb ik het gevoel dat ik kennis opbouw over de besproken onderwerpen.
2. Er wordt veel informatie gedeeld in de commissievergaderingen
3. De commissievergaderingen zijn een goede inhoudelijke voorbereiding op de besluitvorming in de raadsvergadering.
4. Doordat onderwerpen per domein worden behandeld komt mijn specialistische kennis beter tot zijn recht.
5. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.
6. Ik heb te weinig tijd om commissievergaderingen goed voor te bereiden.
7. Vergaderstukken voor commissievergaderingen zijn op tijd beschikbaar.
8. Functieomvang speelt een rol bij de commissievergaderingen.
9. Elke fractie kan even goed meedoen met commissievergaderingen.
10. De gestelde deadlines voorafgaand aan commissievergaderingen zijn haalbaar.
11. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.
12. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.

[Invulvak]

- Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

DEEL 3 | STELLINGEN OVER RAADSVERGADERINGEN

Let op, dit gedeelte gaat alleen over raadsvergaderingen.

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Er is over het algemeen genoeg ruimte voor iedereen om zijn standpunt over een agendapunt te uiten

2. Tijdens raadsvergaderingen kan ik goed mijn standpunt over een onderwerp kwijt
3. Er is vaak te weinig tijd om standpunten van anderen te horen
4. Het debat tijdens raadsvergaderingen zorgt ervoor dat er goed geïnformeerd wordt gestemd over agendapunten.
5. Er is voldoende ruimte voor de voorbereiding van moties en amendementen.
6. Voorbereiding van - en besluitvorming over onderwerpen zijn voldoende van elkaar gescheiden.
7. De agenda zorgt ervoor dat de raadsvergaderingen gestructureerd verlopen.
8. Er wordt genoeg tijd aan zowel het college als aan de raadsleden gegeven in raadsvergaderingen.
9. Er is genoeg tijd om alle agendapunten goed te bespreken.
10. Er zijn te veel agendapunten per raadsvergadering.
11. Er wordt te snel door alle agendapunten heen gegaan omdat er tijdnood is.
12. Raadsvergaderingen duren te lang.

[Invulvak]

- Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Aangeven mening op schaal van helemaal oneens - helemaal eens.

1. Ik ben voldoende voorbereid op de onderwerpen waarover ik het woord voer.
2. Ik heb te weinig tijd om raadsvergaderingen goed voor te bereiden.
3. Er is een vertrouwenscultuur binnen de gemeenteraad.
4. Er is een vertrouwensrelatie tussen de gemeenteraad en het college.
5. Fractieomvang speelt een rol bij de raadsvergaderingen.
6. Elke fractie kan even goed meedoen met raadsvergaderingen.
7. Vergaderstukken voor raadsvergaderingen zijn op tijd beschikbaar.
8. De gestelde deadlines voorafgaand aan raadsvergaderingen zijn haalbaar.
9. Bovengenoemde deadlines worden gehaald.
10. Bovengenoemde deadlines worden te vaak verlengd.

[Invulvak]

- Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

AFSLUITING

Mocht u nog op- of aanmerkingen hebben over deze enquête, dan kunt u deze hieronder kwijt. Bij eventuele vragen kunt u een mail sturen naar n.blaauw@lelystad.nl of aja.zeldenrust@lelystad.nl. Daarnaast kunt u voor vragen of opmerkingen over de enquête bellen naar Niek (06-21-98-61-07) of Aafke (06-20-80-93-97).

[Invulvak]

Klik nog één keer door om uw antwoorden op te slaan.

Hartelijk dank voor het invullen van deze enquête. Uw antwoorden zijn geregistreerd.

Bijlage IV - Tekstuele antwoorden

Ik vind dat de commissievergaderingen soepel verlopen.

nvt
nog steeds te weinig of te veel tijd
er zit structuur en duidelijkheid in, we zijn afgelopen periode weleens zoekende geweest. Maar wordt steeds duidelijker
Veel gesprek mogelijk, meer rust
Teveel technisch
Soms wel soms niet
Soms is het onduidelijk hoe laat welk onderwerp begint en moeten we wachten.
Sommige voorzitters hebben geen overzicht en houden zich niet aan de regels
Meer op onderwerpen geclusterd ipv met de bobsessies waar alles door elkaar liep. Beter te verdelen ook. Efficiënt en veel minder vergaderuren
Het zijn duidelijk afgebakende onderwerpen en er is meer ruimte voor debat/gesprek. Wel storend dat raadsleden soms slechte focus hebben op de daadwerkelijke inhoud, hier mag door Voorzitters meer op gestuurd worden.
Het loopt soepel, maar afhankelijk van de voorzitter hoeveel ruimte voor debat er gegeven wordt.
Gezien de onervarenheid van de meeste voorzitters en dat we allemaal moeten wennen gaat het best goed. Ik heb er vertrouwen in dat dit nog verder verbeterd.
Gestructureerd
Geen controle over aangeboden stukken vooraf behalve een agendaverzoek indienen.
Er zijn vergaderingen die goed lopen maar ook vergaderingen waar rigide geopereerd wordt door de voorzitter met een te formalistische stijl.
Er is voldoende tijd om de onderwerpen te bespreken.
Een heel aantal mensen moesten wennen aan het nieuwe model
Duurt vaak langer dan nodig
De voorzitters hameren soms te strikt op de tijd en de agendacommissie plant de commissies niet altijd logisch in
De commissieleden zijn doorgaans goed voorbereid.
Dat hangt af van de kwaliteit van de voorzitter en het collegelid dat aanwezig is.

Ik vind dat de raadsvergaderingen soepel verlopen.

zijn enkele partijen die consequent teveel tijd claimen.
voorzitter moet er nog een beetje inkomen. Sommigen krijgen te veel ruimte om door te blijven gaan.
nvt
Weinig ruimte voor debat die in de commissies dan al gevoerd zouden moeten zijn. Geen ruimte meer voor technische vragen
Voorzitter mag de vergadering strakker leiden.
Voorzitter maakt er soms een potje van
Spreektijden daar waar nodig (mag vaker worden ingezet) en verder door de commissie vergaderigen veel al afgevangen
Soms wat onduidelijkheid over welke afspraken er zijn, maar over algemeen meer ruimte voor bespreking en debat.
Soms te weinig echt debat
Sommige collega’s praten om het praten waardoor het langer duurt
Na het drama met de vorige waarnemende burgemeester ben ik blij dat olv Ineke het veel soepeler gaat
Minder ruimte voor herziening van voorgenomen besluit, debat is niet altijd voldoende gevoerd tijdens de commissies.
Het gaat weer over de inhoud en niet over andere raadsleden
Het feit dat het inhoudelijk debat in de commissies plaatsvindt vergroot daar de kwaliteit van het gesprek en zorgt ervoor dat raadsvergaderingen soepeler verlopen.
Er ontstaan discussies over onderwerpen die al zijn besproken in de commissies
Er is weer ruimte voor debat.
Dit vind ik moeilijk te verklaren of het aan het nieuwe model ligt of aan de wissellingen die twgelijkertijd met het model hebben plastals gevonden van bepaalde posities
Dit model
De voorzitter is niet kundig.
Actualiteit deel mooie toevoeging; voorzitterschap nog wat haperend

Ik ben tevreden over de manier waarop wordt vergaderd.

Hybride vergaderen zou ook een optie moeten zijn.
Met ervaring in de raad elders ben ik gewend aan het commissiemodel, het bevalt mij
voordelen van commissie model onvoldoende
meer rust zo en regelmaat
nvt
Het kan altijd beter, maar voor nu met het nieuwe model doen we het helemaal niet slecht.
De beide commissies ruimte lijken erg op elkaar qua onderwerp en dat verschil is mij nog niet geheel duidelijk
Als volksvertegenwoordiger moet je op elk moment een vraag kunnen stellen door wellicht aanvullende informatie die daarvoor niet bekend was.
Met het raadsakkoord als basis, gaat het vrijwel uitsluitend over de inhoud.
Zie vorige antwoorden
Soms is er veel herhaling en soms wordt er niet logisch geagendeerd
Commissies gevoerd door assistenten missen aansluiting in de besluitvorming, gebrek aan duidelijk debat. Alles lijkt op mega spoed in de besluitvorming. Beantwoording TV. MV, SV lijkt erg lastminute, waardoor er minder tijd is om voorafgaand aan de vergaderingen weinig tijd lijkt te zijn voor onderling overleg.
Verloopt soms te rommelig, er worden teveel zaken bijgehaald die niet ter zake doen en sommige partijen spelen nog teveel op de man
Vaak buiten de agenda veel.
De regelmaat van de geplande vergaderingen geven rust en regelmaat.
We zijn nog tekort bezig om hier een goed afgewogen oordeel over te kunnen vellen
Teveel coalitieakkoord
Commissie werkt beter dan politieke markten

Het vergaderen in commissies zorgt ervoor dat ik me gehoord voel.

Het is niet meer of minder dan bij het andere model
als woordvoerder nu eigen commissie
nvt
Ik had met het oude model ook geen moeite
Als fractie-assistent kan ik mijn kennis en kunde actief inzetten.
Ik krijg ruimte om mijn inbreng te doen en om in gesprek met mijn collega's te gaan.
Teveel op de man

De nieuwe starttijd (19:30) bevalt mij beter dan de oude starttijd (19:00).

Mag wat mij betreft zelfs naar 20.00 uur, dat is denk ik beter te combineren voor de collega’s die overdag ook werken.
Als wij de oude starttijd zouden hanteren, dan zouden we ook eerder afronden. Dat vind ik wenselijker.
Bij de oude tijd moet ik al rond 18:20 weg dat verstoirt het avond eten ket het gezin
Raadswerk is nog steeds "vrijwillig"en veel mensen werken en dan is 19.30 een goede starttijd
kan langer doorgaan
iets meer tijd voor diner
echt super, veel beter te doen als je overdag buiten Lelystad werkt
nvt
Het was altijd enorm haasten toen we nog om 19.00 uur begonnen
Het geeft rust om thuis te eten zonder gejaag
Ik heb kinderen en ben de zorgende ouder.
Met werk en kids fijner meer tijd voor gezin
Er zit nu meer tijdsdruk op
19:00 is niet haalbaar als je een baan hebt in de randstad.
de tijd om te kunnen voorbereiden en rustig te starten
Ik ben liever niet te laat klaar vanwege mijn werk waarvoor ik vaak de volgende dag weer vroeg op moet. 19 uur zou daarom nog beter zijn. Maar 19:30 is ook prima werkbaar.
Geen gehaast om op tijd te komen
Zonde tijd
Hoe vroeger je start hoe vroeger je klaar bent
20:00 zou ook mogen

De verdeling van 2 parallelle commissievergaderingen op 2 verschillende avonden (4 in totaal) is goed.

Dan kan het werk verdeeld worden
op zich heel goed, soms wat onduidelijk waarom wat in welke commissie
nvt
Rust en ruimte in de agenda.
Indien de tijdsbelasting hetzelfde blijft en avonden niet groeien in omvang
Sommige commissies overlappen meerdere portefeuilles waardoor het soms nodig kan zijn van woordvoeder te wisselen terwijl de start en begin tijd van de onderwerpen in de verschillende sessies niet synchroon lopen.
Gaat voor alsnog goed. Wel moeten fracties eventueel overwegen en kijken dat ze de portefeuilles herverdelen indien nodig
We hebben 2 zetels.
Maar de kadernota had in één gezamenlijke sessie gemoeten.
er wordt binnen de commissies nog teveel van personen gewisseld, het is vaak dat men per onderwerp woordvoerder is dan dat deze de gehele commissie doet
Overzichtelijk
Teveel voor diverse portefeuillehouder
Efficiënt vergaderen.

Ik vind het huidide 2x2 commissiemodel beter dan een 1x3 commissiemodel (drie commissies die op één avond vergaderen.

kleinere partijen kunnen meestal bezetten
ineffcient en onduidelijk
Ik denk dat gezien de overlap de ruimte commissies misschien wel samengevoegd kunnen worden. Nu nog geen volle agenda van de commissies
nvt
Er valt in mijn ogen voldoende onderscheid te maken. Resultaat is dat de avonden weliswaaar iets korter zijn geworden maar ik vraag mij oprecht af Homeland dit zo blijft
Nu kunnen er bij een commissievergadering van één partij meer woordvoerders zijn. Zo kunnen we beter specialiseren en zo een beter geïnformeerde raad zijn.
Zie antwoorden hiervoor
Er is zo altijd dekking te vinden.
Een betere verdeling van agendapunten en beter behapbaar voor kleinere fracties.
Omdat met veel kleine partijen het onmogelijk is om de menskracht op de juiste manier te verdelen, die kans moeten partijen wel krijgen
kans op korte avond groter
Dat is vooral voor de kleinere fracties echt een moeilijk model en dat komt het goede gesprek niet ten goede.
ik zou er meer van moeten weten om dit te kunnen beoordelen, echter er is binnen het stadhuis geen mogelijkheid om dit te realiseren, kan niet worden uitgezonden.
3 commissies op 1 avond is minder vergadertijd

Wat zijn de positieve punten van het huidige vergadermodel? (Deze vraag is niet verplicht)

Meer structuur
Het feit dat er soortgelijke onderwerpen zijn.
Meer rust, ruimte
Rust, regelmaat, ruimte voor het debat voor een onderwerp direct in het raadsoverleg moet worden beslist
voor mij even zoeken naar termijnen .
je kan makkelijker een ver
meer rust en regelmaat; duidelijkheid door hele avond over 1 domein spreken
Meer tijd voor het voorbereiden
Laagdrempeliger om input te geven
Er is meer rust en ruimte in de agenda. Plus duidelijkheid qua schema, duidelijkheid over besluitvorming etc.
Avonden zijn iets korter nu
meer ruimte voor agenderen en bespreken onderwerpen.
Zie antwoorden hiervoor
Duidelijker takenpakket
2x2
Met een goede verdeling van taken binnen de fractie kan de woordvoerder altijd bij zijn onderwerpen aanwezig zijn.
Meer ruimte voor de debat en inhoud
Meer de tijd om alles goed te bespreken als raad onderling.
niet elke week nog raadsvergadering waar je op moet wachten na BOBsessie
Gericht op inhoudelijke discussie
alleen besluitvormende (raadsvergadering)vergadering op 1 avond
Daar zijn jullie voor

Wat zijn de verbeterpunten van het huidige vergadermodel? (Deze vraag is niet verplicht)

Logisch agenderen van stukken (welke commissie)
Houding sommige raadsleden kan nog wat verbeterd als het gaat om de vergaderafspraken
let op vakanties van Lelystadse scholen! Let op de insprekers
betere leiding, efficientere tijdsbesteding, meer debat.
agendering in commissies; misschien toch naar 3 commissies?
Duidelijker hoe punten op de agenda komen
Naarmate we langer hiermee werken, zal het steeds soepeler gaan.
Afleren stellen technische vragen. duidelijkheid aanbrengen in stukken die direct oordeelsvorming op de agenda staan. Voorzitters spelen erg belangrijke rol. Hebben we nu teveel voorzitters???
Voorzitters van vergaderingen lijken niet altijd helder te hebben welke afspraken er zijn over agendering, volgorde, stemmen, etc.
Spreektijden vaker inregelen. Cyclus rondom de kadernota is te krap qua tijd.
Minder flexibiliteit
Integraal meer ruimte voor interrupties op het debat
Bij kadernota en begroting moeten alle commissies betrokken worden.
Spreektijden strakker hanteren
Echt wel werken met de klok, want anders lastig prioriteit stellen.
structureel spreektijden hanteren
Ik vermoed dat de kijker op de publiekte tribune en via internet de besluitvorming soms te veel voorgekookt zullen vinden en daardoor in het algemeen te weinig debat
Meer politieke vragen
Daar zijn jullie voor
Het duurt langer voor een raadsvergadering komt en er dus daadwerkelijk besluiten worden genomen. Heb het idee dat het daardoor oanger duurt. Ook zou ik liever di de fractievergaderingen willen en do dan de commissies en raadsvergaderingen

Voegt het waarde toe dat burgers kunnen inspreken in commissievergaderingen? (Deze vraag is niet verplicht)

zeker
Dat voegt zeker toe, maar ik vraag me af of burgers voldoende van deze mogelijkheid op de hoogte zijn.
Soms.
Ja erg veel waarde
ja
ja is essentieel
Ja het voegt zeker waarde toe. Meer bekendheid en pro-actiever uitnodigen door de griffie wel belangrijk
Ja zeker
Ja
Absoluut
Jazeker voor beeldvorming. Wel belangrijk om dan aan te geven door de voorzitter dat de politiek dan gaat bespreken en dit niet altijd betekent dat inspreker zijn/haar zin krijgt
Absoluut.
Absoluut, omdat zij bij de onderwerpen belanghebbende zijn en vanuit die rol hun mening kunnen inbrengen.
ja
Soms wel, soms niet. Ben ook nieuwsgierig naar mensen die zich van nature niet snel laten horen.
Nee. Wordt niet veel mee gedaan naar mijn gevoel.
Zeker
Jazeker, het is noodzakelijke inbreng in het belang van zowel de burger als het raadslid.
Soms, maar vaak zijn het te persoonlijke zaken waar je niet altijd op in kunt gaan
soms
ja
Ja, uiteraard, enkel wel eens jammer dat het te vaak dezelfden zijn.
Ja
Zeker, brengt de politiek dichter bij de burger
Dat zeker. Want we doen dit tenslotte voor de inwoners. Wel vind ik dat ik ze ook mogen inspreken over onderwerpen die juist die avond woeden behandeld. Dan weet je meteen de mening van de inwoner

Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Stellingen over commissievergaderingen – Deel 1

Soms wordt onnodig gehaast gedaan, dus de voorzitter probeert een onderwerp er doorheen te jagen terwijl het best mogelijk zou zijn om er meer tijd voor te nemen.
Soms is er teveel tijd voor een onderwerp waardoor we moeten wachten tot het volgende onderwerp kan beginnen.
Agenda commissie zou nog beter de onderwerpen kunnen plannen; nu is een commissie niet geheel met onderwerpen gevuld
aan het begin was er tijdnood, nu gaat het beter
Nee.
Tijdnood gebeurt niet structureel, maara als het gebeurt is het wel heel vervelend.
soms wordt er te gehaast omdat er een bepaalde tijd is ingepland, terwijl de vergadering helemaal niet lang duurt. Uitlopen van geplande tijd ten behoeve van bespreken onderwerpen moet leidend zijn. niet de geplande agenda.
College krijgt soms langer de tijd dan raadsleden waardoor het debat snel moet worden afgeraffeld
Soms duren de vergaderingen te lang door herhaling van zetten en uitweiden over niet-relevante aanverwante zaken. Dat is jammer
Raadsleden gaan vaak buiten de orde vergaderen, brengen niet relevante zaken in.
erg lastig om ergens expertise in te hebben, zonder dat het een conflict van belangen is.
Ik heb nog geen overvolle agenda gezien bij de commissievergaderingen, daardoor tijd genoeg om ze te behandelen
Vaak is de ene commissie dossier vroeger klaar waardoor de anderen moeten wachten.
Niet iedereen kan aan bod komen doordat sommige raadsleden uitgebreid de tijd nemen en peaten om het praten

Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Stellingen over commissievergaderingen – Deel 2

soms lukt het door drukte niet om voorbereiding goed te doen, zeker als antwoorden op vragen laat komen
Ik heb helemaal geen vaste commissie, de huidige structuur is niet perse een verbetering
Nee.
Welke deadlines?
De tijd die gereserveerd staat voor de behandeling van de kadernota is kort en de voorbereidingstijd ook.
Ik heb duidelijk een andere norm voor de term 'specialist' dan in deze enquete wordt gebruikt. Een specialist zou enige opleiding/cursus moeten hebben gedaan op een onderwerp. Niet al enige tijd een mening hebben over hetzelfde onderwerp.
Met name voor kleinere fracties is het denk ik vaak kiezen en dat lijkt mij voor hen lastig. Als grootste partij kunnen wij onze mensen prima verdelen over de commissies.
De voorbereiding begint al bij plaatsing van de stukken bij de agendacommissie vergaderingen, vele collega's doen dit niet
Het is nou eenmaal zo dat je niet bij alle commissies kunt zijn vanwege het aantal zetels. Daar hoeft geen rekening mee gehouden te worden

Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Stellingen over raadsvergaderingen – Deel 1

voorzitter lijkt soms te weinig goed voorbereid door de griffie, daarom lopen vergaderingen soms chaotisch; meer structuur hier en duidelijke voorbereiding en briefing van belang
Debat mag wel wat vaker plaatsvinden ipv meningen spuien
Spreektijden kunnen nog bijdragen aan strakker vergaderen. Niet van toepassing op alle partijen.
Raadsvergaderingen duren te lang omdat de usual suspects het podium kapen en er niet aan spreektijden wordt vastgehouden. Dat zou een hoop schelen
erg graag werken met de klok bij raadsvergadering zodat elke partij steeds moet prioriteren
welk debat? Standpunten kunnen haast alleen uitgedragen worden in stemverklaring. Er wordt zelden echt van gedachten gewisseld.
verzoek om 1e en 2e termijn goed te hanteren met spreektijden
Altijd dezelfde partijen aan het woord
Vaak geen debat maar vraag en antwoord met het college
Wat ik al steeds zeg. Raadsleden praten om het praten

Wilt u nog iets kwijt over de hierboven genoemde stellingen? (Optioneel)

Stellingen over raadsvergaderingen – Deel 2

Over vertrouwen, helaas blijven sommige "oude"raadsleden hangen in het verleden van vorige raden waar vertrouwen afwezig was.
snap de vraag over vertrouwenscultuur niet
goede sfeer met groot deel van de raad, helaas wel 1 fractie die zich erbuiten plaatst en zich steeds miskent voelt. voorbereiding soms last-minute, beantwoording vragen soms echt te laat.
Ook hier wat wordt er bedoeld met deadlines?
Meer directe linken of bijlagen in de agenda ipv verwijzingen. Alle (voorafgaande) bijlagen etc. toevoegen aan het agendapunt, zou behulpzaam zijn bij een adequate voorbereiding en kan reeds beantwoorde vraagstukken vooraf verhelderen.
Zelfde als eerder: spreektijden, nu hebben de kleinste fracties het vaakst, langst en het hoogste woord. Niet democratisch dus

Opmerkingenveld - Mocht u nog op- of aanmerkingen hebben over deze enquête, dan kunt u deze hieronder kwijt. Bij eventuele vragen kunt u een mail sturen naar Niek (n.blaauw@lelystad.nl) of Aafke (aja.zeldenrust@lelystad.nl). Daarnaast kunt u voor vragen of opmerkingen over de enquête bellen naar Niek (06-21-98-61-07) of Aafke (06-20-80-93-97).

Dank voor het maken van deze enquête
Succes met jullie onderzoek!
nvt
Dit model heeft mijn voorkeur boven het oude model. Efficiënter, meer onderwerp gericht, meer dezelfde gezichten bij een commissie (kennisopbouw komt dan vanzelf ook meer). Wil wel vermelden dat we pas een aantal maanden draaien en ik het persoonlijk nog vroeg vind om dit goed de analyseren én evalueren. Succes met jullie onderzoek.
Wat is het bellang van het weten welke fractie je vertegenwoordigd?
Succes met de verwerking
Nee bedankt.